

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelj in praznikov. — Inserati do 30 petič Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Popoln preokret v letalstvu

Senzacionalen izum češkega inženjerja — Aparat za navpično startanje in pristajanje

Praga, 25. januarja. Današnji listi poročajo o senzacionalni iznajdbi šef-pilota Škodovih podjetij ing. Halla. Gre za izboljšanje tako zvanega helikopterja, to je aparata, ki omogoča navpičen dvig letala pri startu. S tem je letalom omogočeno, da pristanejo in se dvignejo na vsakem prostoru tako, da bodo postala posebna letališča nepotrebna. Ing. Halla bo v 14 dneh javno predvajal svojo iznajdbo, ki je od sedanjih poizkusov tem pomembnejša, ker je to pripravo mogoče montirati na vsako letalo. Po zatrijevanju strokovnjakov je aparat tako popoln, da si bo brez dvoma osvojil ves letalski svet. Strokovnjaki sodijo, da bo letalstvo sedaj, ko ne bo potrebna letališča, zavzelo mnogo večji razmah, zlasti še, ker bo n. pr. v mestih mogoče startati in pristajati z vodoravnih hišnih streh.

Nova železniška zveza primorja z zaledjem

Ban dr. Tartaglia o zgraditvi unske železnice in izpopolnitvi ostalih prometnih zvez

Beograd, 25. jan. Ban primorske banovine dr. Tartaglia se je včeraj razgovarjal z novinarji o svojem delu v Beogradu in o avdiciji pri Nj. Vel. kralju. Zlasti važne so njegove izjave o drugem železniškem epuju Splita in Primorja z zaledjem. Pri tem ni mišljeno samo najbližje zaledje, ampak vsa država do Čehoslovaške in oženje preko Rumunske do Odeze. Gre za najkrajšo železniško zvezo, t. j. za unsko progo, ki jo je treba končno likvidirati, za kar je treba zgraditi samo še 107 km do Binača, kjer bi se zvezala preko Novske na Zagreb, oziroma na Beograd. Morebiti prodre druga varianta, t. j. od Binača na Banjaluko, Tuzlo, Valjevo in Beograd. Od Knina do Beograda je 450 km. S prvo navedeno progo bi se skrajšala zveza za 200 km. Ne gre

samo za interese primorske in vrbanske banovine, temveč za interese države kot take. Zatem je govoril dr. Tartaglia o železniških zvezah, ki so je bolj lokalnega pomena, kakor progi Mostar-Split in Travnik-Split. V Beogradu se inozemci zelo intenzivirajo za zgraditev unske proge in je na merodajnih mestih že več ponudb zanj. Zato je treba čimprej ukreniti vse, da se realizirajo potrebni načrti. Končno je posvetil primorski ban še nekaj besed potrebi izpopolnitve cestnega omrežja.

Bihac, 25. jan. Č. Gospodarski krogi iz Bihaca so poslali zbornici za TOI v Splitu pismo, s katerim pozdravljajo sklep zbornice z dne 16. t. m., da je treba čimprej prijeti z graditvijo unske železnice.

Otvoritev tiskarne bankovcev v Beogradu

Jutri otvorijo v Beogradu moderno tiskarno bankovcev, o kateri se pohvalno izražajo tudi francoski strokovnjaki

Beograd, 25. januarja. V nedeljo ob 11. dopoldne bo svečano otvorjen zavod za tiskanje bankovcev Narodne banke. Danes dopoldne so novinarji posestili upravniška zaseda inž. Miloja Obradovića, ki jim je podal nekaj zanimivih podatkov. Narodna banka je zgradila ta zavod zato, da se emancipira pri tiskanju novčanov od inozemstva. Dela so se pričela še v letih, ko je bil guverner Narodne banke Ljuba Srećković, in so se nadaljevala pod guvernerstvom g. Bajlonija.

V četrtek je prišel v Beograd tudi podguverner francoske Narodne banke Paul Schüller, ki je izjavil novinarjem, da je naš novi zavod uspeh nad vsako pričakovanje, in je naglasil, da so učenci že prekosili učitelja. Poleg Schüllerja, ki je izdelal načrt za zavod, sta sodelovala pri zgraditvi poslopja tudi beograjski arhitekt Neumann ter inž. Obradović.

Vsa dela so bila izvršena z domačimi delovnimi močmi. Površina zemljišča, na katerem je zgrajen zavod, znaša 5280 kv.

metrov. Zavod ima posebno poslopje za upravnika in osebje, zlasti za strokovno osebje, in svojo kalorično električno centralo, ki je za rezervno zvezano z mestno centralo. Zavod je opremljen z modernimi prislusnimi aparati, s katerimi je ponosni stražnik spolen, da lahko vsak trenutek kontrolira, kaj se dogaja v posrednih prostorih tiskarne. Vsi stroji za tisk in vsa glavna oprema je bila nabavljena iz Francije ter je istega tipa kakor pri francoski Narodni banki. Zavod ima celo vrsto delavnic, tiskarno, galvanoplastični oddelek, oddelek za graviranje, tresore za bel in tiskan papir itd. Narodna banka je delegirala kontrolorja Konstantinovića, da prisotvuje izdelovanju bankovcev v vsakem važnejšem trenutku. V zavodu bo zaposlenih okoli 500 oseb, ki so vsi naši državljani. Delovni čas je določen od pol 8. jutro do pol 3. popoldne. Ob 11. dopoldne imajo delavci odmor in dobijo čaj s kruhom in maslom.

Naš uvoz v Bolgarijo

Burov proti uvozu jugoslovenskega žita — Molov priznava lojalno stališče Jugoslavije v Haagu

Sofija, 25. jan. V četrtek zvečer sta se vrnila iz Haaga, kjer sta zastopala na drugi haški konferenci bolgarske interese, zunanji minister Burov in finančni minister Molov. Ze na meji se je zunanji minister Burov informiral, ali se še vedno uvaža v Bolgarijo žito iz Jugoslavije. Ko so mu to potrdili, je izjavil, da bo takoj ukrenil primerne korake, da vlada prepove nadaljnji uvoz žita iz Jugoslavije, češ, da razpolaga Bolgarija z dovoljnimi količinami žita lastnega pridelka. Glede na rezul-

tat haške konference je Burov izjavil, da se je morala bolgarska delegacija boriti z velikimi težavami in da je vse, kar je dosegla, uspeh težke borbe. Vlada bo haški sporazum predložila v bližnji bodočnosti s branju v potrditev. Finančni minister Molov je omenjal podporo, ki je bila deležna Bolgarija s strani svojih zaveznikov, prav pohvalno pa se je izrazil tudi o stališču, ki ga je do Bolgarije zavzela jugoslovenska delegacija, zlasti pa zunanji minister dr. Marinković.

Velika koalicija v pruskem deželnem zboru

Berlin, 25. januarja. AA. Demokrati in poslanci centuruma v pruskem deželnem zboru so imeli sestanek. Razpravljali so o razširjeni sedanje vladne koalicije na Pruskem. Parlamentarni krogi izjavljajo, da so glavne težave odpravljene. Nemška ljudska stranka bo brez odlašanja stopila v vlado.

Samomor češkega pesnika

Brno, 25. jan. Snoči je izvršil samomor 31letni lirik Josip Kalupka, ki je veljal za najmočnejšega zastopnika mlajše generacije in je izdal že več svojih del.

Slovanski dijaški kongres v Pragi

— Beograd, 25. januarja. V Beogradu zboruje že dva dni glavni odbor Zveze ugoslovenskih diakov. Za glavnega tajnika Zveze je izvoljen Nikola Vojvodić. Kongres je odobril referate o dijaškem kongresu v Pragi in o sportnem predstavnosti naših dijakov v Davosu v Švici. Sklenjeno je, da se ob koncu meseca februarja priredi slovanski dijaški kongres v Pragi, ki se ga bo udeležilo 300 delegatov, med nimi tudi dijaki iz Rumunije, tako da bo obenem predstavljal kongres dijakov Male antante. Nadalje je bilo sklenjeno, da se izda o posebni propagandni bulletini za ta kongres, ki se bodo tiskali v Ljubljani.

Kongres francoske socijalistične stranke

Pariz, 25. jan. Danes in jutri zaseda v Parizu izredni strankni kongres socijalistične stranke. Glavna naloga tega kongresa je, da definitivno reši vprašanje sodelovanja socijalistov v vladnih poslih. Kakor znano, obstajata v stranki dve struji, od katerih je ena za, druga pa odločno proti vsakemu sodelovanju v vladi pod sedanjimi razmerami. Po stanju stvari sodeč, pišejo današnji listi, da je več kot gotovo, da se bo kongres z veliko večino izjavil proti udeležbi socijalistov v vladi.

Katastrofa nemškega parnika

Buenos Aires, 25. jan. AA. Veliki nemški parnik »Monte Cervantes«, ki je nasedel v bližini Magellanovega preliva, se je potopil. Posadko in potnike, ki štejejo 1500 oseb, so rešili.

Buenos Aires, 25. jan. Po zadnjih podatkih je bilo reševanje posadke in potnikov nemškega velikega parnika »Monte Cervantes« zelo dramatično. Kapetan in posadka so ostali do zadnjega trenutka na parobrodu in kapetan sam je izgini z ladjo v valovju. Reševanje potnikov je bilo zelo težavno in malo je manjkalo, da ni izgubilo življenja mnogo ljudi. Rešenih je bilo 1120 potnikov in 302 moža posadke.

Bolivijski protest v Ženevi

Ženeva, 25. jan. Bolivijski delegat je poslal generalnemu tajniku Društva narodov brzojavko, v kateri protestira proti trditvi Paragvajja, da je Bolivijska zakrivila zadnji incident na ozemlju Chaca. Delegat naglašja, da so paragvajske čete napadle bolivijsko obmejno stražo. Bolivijska je ostala zvesta washingtonski spravi pogodbi in obveznostim, ki jih ima kot članica Društva narodov. Bolivijska pričakuje z mirno vestjo izvedbo formule, ki jo je predložil Uruguay. Brzojavka zaključuje z opombo, da je že leta 1928. washingtonska pravna komisija proučila sličen incident in rešila Bolivijsko vsake odgovornosti. V tukajšnjih političnih krogih zasledujejo najnovejši paragvayski - bolivijski spor z vznemirjenjem. Čeprav je za enkrat vsaka vojna nevarnost izključena, so merodajni politični krogi v Ženevi in v Washingtonu mnenja, da je treba posvetiti zadnjemu incidentu med Bolivijsko in Paragvayem večjo pozornost, ker ni izključeno, da pride v kratkem do resnih dogodkov. Javno mnenje v Boliviji in v Paragvaju je zadnje čase zelo razburjeno in ni izključeno, da pride na meji do novih spopadov.

Bankrot Chicaga

London, 25. januarja. K bankrotu mesta Chicaga piše »Daily Telegraph«, da očita mestni upravi prevelike izdatke pri velikih zgradbah. Sestavil se je odbor meščanov, ki poziva prebivalstvo, naj plača davke v naprej, da bi najvažnejši zavodi mogli obratovati dalje. Požarne brambe, policija in bolnice imajo prazne blagajne. Zaveščani za uboge ne morejo kuriti svojih prostorov.

Ponarejevalci 20 odstotnih kronskih bonov

V Zagrebu je policija aretirala magistratnega uradnika, ki je prodajal 20odstotne kronske bone — Preiskava v Ljubljani in Metliki

Zagreb, 25. januarja. Te dni je bila odkrita velika falzifikatorska afera z 20% kronskimi boni. Ponarejalci so manipulirali tako, da so na pravih bonih, ki so se glasili na gotove vsote, poleg pristnih števk pripisali po tri in še več ničel. Na spreten način je lopovom uspelo tudi pri vsotah, izraženih z besedami, dodatki sleparske pripise. Pred nedavnim je zagrebški bankir Samujlović kupil za 80.000 Din kronskih kuponov od direktorja trgovske agencije Horvata, ki ima svojo pisarno v Gjurjevičevi ulici št. 5. Ko je bankir čul, da obstajajo tudi falzificirani boni, je tudi pregledal svoje, ki so se mu zdeli takoj sumljivi. Nemudoma je obvestil o svojem sumu direktorja Horvata, ki je bankirju takoj vrnil denar, bone pa izročil policiji. Ker so bili boni izdani po finančni direkciji v Ljubljani, je odstopoval nadzornik kriminalnih detektivov Matjašič v Ljubljano in res ugotovil, da so vsi boni falzificirani, oziroma, da je na pravih bonih popravljena številka dejansko vplačane vsote. Policija je ukrenila vse potrebno, da čimprej izsledi falzifikatorja. Pred tremi dnevi je bil aretiran neki zagrebški

magistratni uradnik, ki mu pa policija ni mogla dokazati ničesar obremenilnega in ga je zato zopet izpustila. Direktor Horvat je nato ponovno izjavil, da je kupil bone od tega magistratnega uradnika, ki pa je trdil, da ni vedel, da so falzificirani in je izjavil, da je pripravljen vrniti direktorju Horvatu denar. Izročil mu je res 50.000 Din, dočim je Horvat neprestano trdil, da mu je dal za bone 90.000 Din, zaradi česar je vztrajal na zahtevi, naj se kazensko preganja prizadeti magistratni uradnik. Ta je končno izjavil, da je kupil bone od nekega Jožeta Dolnerja iz Metlike. Policija je uvedla tudi v tej smeri hitro preiskavo ter je doznala v zadnjih dveh dneh, da ni nikjer osebe s tem imenom. Pri ponovnem zaslišanju je izjavil magistratni uradnik da je bil pri kupovanju teh bonov od Dolnerja navzoč tudi neki Zagrebčan. Policija je ugotovila, da je ta zagrebški meščan, ki ga je mož navajal, že davno umrl. Na podlagi vsega tega je bil danes prizadeti magistratni uradnik ponovno aretiran in bo izročen sodišču.

Obupen položaj Byrda

Bojazen, da Byrdova ekspedicija na južnem tečaju popolnoma propade

Newyork, 25. januarja. Po zadnjih poročilih je stanje Byrdove ekspedicije zelo obupno. Med njenimi člani so izbruhne razne bolezni, ki so še bolj nevarne kakor pomanjkanje živil. Morje je popolnoma zamrznjeno. Ledena skorja je debela 36 čevljev, kar onemogoča ladjam, da bi prihitele ekspediciji na pomoč. Člani ekspedicije so tako izčrpani, da ne bodo prenesli prihodnje zime. Moštvo se hrani z mesom pinguinov, kitov in drugih živali. Ameriški poslanik v

Londonu, general Dawes, je naprosil angleške in norveške lovške družbe, kitov, naj prihite Byrdu na pomoč. Norveško zunanje ministrstvo je prejele uradno prošnjo ameriškega zunanjega urada, naj odpošlje pomoč Byrdu. V ameriških krogih so napravile alarmantne vesti o stanju Byrdove ekspedicije silen vtis. Znanstveni krogi se boje, da bi bili s propadom ekspedicije izgubljeni dragoceni rezultati proučevanj južnega tečaja.

Kralj in kraljica na lovu

— Novi Sad, 25. jan. Pred tremi dnevi sta odpotovala Nj. Vel. kralj in kraljica z jabo na državno posestovo Belje, kjer je bil prire en velik lov na divje svinje in drugo zverad. Spremljali so ju minister za vojsko in mornarico general Hadžić, dvorni zdravnik dr. Koen in upravitelj dvora general Vuković. Lov na Belju je bil zaključen z odličnim uspehom. Kraljica je ustrelila divjo svinjo, kralj pa tre e lisic. Tudi kraljev spremlstvo je imelo na lovu lep uspeh. V četrtek zvečer sta zopet odpotovala z jabo z Belja, včeraj zjutraj pa se je poavila pri Nehtinu gosta meglina in je morala jabo pristati na sremski strani, ker je bilo nadaljnje potovanje nevarno. Nj. Vel. sta se s spremstvom izkrcali in je bila nujno obveščena komanda rečnege brodovja v Novem Sadu, na obvestilo g. Djundjerskega, da pošlje v Čilo dva avtomobila. Kralj in kraljica sta šla s spremstvom po cesti 20 km peš, dokler jima ni prišel nasproti g. Djundjerski, komandant brodovja Gjura Gjokić, načelnik štaba Miloje Janković in ban dunavske banovine Dunjić v spremstvu šefa kabineta dr. Subotića. Kralj in kraljica sta s spremstvom vstopila v avtomobile ter došla od Čiba v 36 minutah v Novi Sad. Na poti so seljaki visoke potnike povsod spoznavali in ih priročno pozdravljali. Tudi v Novem Sadu se je doznalo za prihod Nj. Vel. ter se je na kolodvoru zbralo mnogo meščanstva, ki je kraljevski par navdušeno pozdravilo ob vstopu v posebni vlak, pripravljen med tem na novosadskem kolodvoru. Pred odhodom vlaka se je Nj. Vel. kralj dal časa razgovarjal s komandantom armije in z banom. Pri odhodu vlaka je mnogoštevilno občinstvo navdušeno pozdravljalo kralja in kraljico.

Zopet izpremembe v naši nogometni reprezentanci

Beograd, 25. januarja. Snoči je odpotovala naša nogometna reprezentanca preko Skoplja in Gjevčije v Solun, da nadaljuje od tam pot v Atene, kjer se sreča v meddržavni nogometni tekmi z grško reprezentanco enajstoroč. Naše nogometne spremila tajnik JNS dr. Riboli. Kakor skoraj vedno ima tudi to pot naša reprezentanca ne malo smola. Igračica Arsenjević in Sotirović nista mogla odpotovali, ker prvi ni dobil potnega lista, drugi pa nima voljaškega dopusta. Ker niso mogli dobiti drugih namestnikov, so odločili, da bo Arsenjevića nadomestoval rezervni Dimitrijević, vodjo napada pa druga rezervna Agić. Tako potuje v Atene prav za prav samo ena rezervna golmar Jakšić. Naši nogometaši pa upajo, da bodo v Skoplju srečali igrače BSK, ki se vračajo iz Grčije, in vzeli nekaj izkušenj od njih, da polajšajo svojo rezervu v Beogradu se je dr. Riboli sestel z zastopniki beograjskega nogomet-

Barcelonska razstava

Beograd, 25. januarja. AA. Tukajšnje špansko poslansko obdobja, da bo razstava v Barceloni ostala odprta tudi po službeni zaključitvi in da bo po tem terminu odprta kot nacionalna španska razstava. Odprta bo do konca julija.

Vreme v dravski banovini

Ljubljana, 25. jan. Vremenska napoved za danes se je splošno glasila: pretežno deževno, megleno, nekoliko toplo in slabe padavine. V naših krajih je res nastopilo topelje vreme, ponekod se je temperatura dvignila nad ničlo. Varirala je med +2 C in -4 C. Barometer je v zadnjih 24 urah padel za 5 mm in je davi v dravski banovini kazal 765 do 766 mm. Splošno je bilo sprva oblačno, pozneje deževno. Na Jesenicah in v Kranjski gori je močno snežilo. Jutranja poročila javljajo naslednje vremenske stanje:

Gorenjsko: Bohinjska Bistrica -5 C, sprva oblačno, pozneje deževno in višja temperatura; Kranjska gora -4 C, megleno, pozneje je začelo močno snežiti; Jesenice 0 C, naletava sneg; Tržič +1 C, oblačno; Kamnik +1 C, oblačno; Ljubljana +1 C, oblačno, pozneje deževno.

Stajersko: Celje +1 C, oblačno; Maribor -3 C, oblačno; Dravograd -8 C, oblačno; Ljutomer -3 C, oblačno. Prekmurje: Koriha -3 C, oblačno.

Dolenjsko: Brežice -2 C, oblačno; St. Janž na Dolenjskem -2 C, oblačno; Novo mesto 0 C, oblačno in Kočevje +1 C, oblačno.

Notranjsko: Rakek +2 C, sprva oblačno, pozneje deževno.

Zaradi slabega vremena, ki je nastal v Bohinju, se bodo velike mednarodne skakalne tekme odpovedale in se bodo najbrže vršile prihodnje leto. Za 18. uro je v Ljubljani sklicana seja JZSS, na kateri bodo definitivno odločili o mednarodnih tekmah v Bohinju.

Borzna noračila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V preteklem prometu so notirali: Amsterdam 22.79, Berlin 13.5525, Bruselj 7.8997, Budimpešta 991.78, Curih 1095.9, Dunaj 798.14, London 276.05, Newyork 56.62, Pariz 222.74, Praga 167.79, Trst 297.80.

INOZEMSKJE BORZE.

Curih: Beograd 9.12875, Pariz 20.33, London 25.184375, Newyork 517.60, Milan 27.08, Madrid 68.00, Berlin 123.68, Dunaj 72.85, Sofija 3.735, Praga 15.315, Varšava 58.05, Budimpešta 90.515, Bukarešta 3.0775.

Stavka tekstilnih delavcev v Angliji
London, 25. januarja. AA. Med tekstilnim delavstvom vlada velika agitacija za zvišanje mezd. Ni izključeno, da bo prišlo do stavke. 160.000 tekstilnih delavcev v Lancashiru je danes sklenilo, da ne gre na delo.

Zopet atentat v Bolgariji

— Sofija, 25. januarja. Iz Varne poročajo, da je bila v stanovanju znanega bančnika Vasilija Popova vržena bomba, ki je eksplodirala in povzročila veliko paniko. Človeških žrtev ni bilo. Kakor domnevajo, so vzrok atentata politični.

175 letnica moskovske univerze

Pomen moskovske univerze za ruski narod — Njen jubilej je obenem praznik zapadne kulture

Ljubljana, 25. januarja.

Jutri ob 11. se bo vršilo v zbornici naše univerze slavnostno zborovanje Kluba ruskih učenjakov in Ruske Matice ob priliki 175letnice najstarejše ruske univerze v Moskvi. Po vsem svetu bodo ruski emigranti proslavili ta za rusko kulturo tako važen jubilej. Učenci najstarejše ruske univerze so danes razkropljeni po vsem svetu in zgodovina ne pozna drugačnega primera, da bi morala inteligenca proslaviti jubilej svojega nekdanjega najvažnejšega kulturnega žarišča — v tujini. V Pragi izide zbornik s prispevki najslavnejših ruskih učenjakov o moskovski univerzi.

Zgodovina moskovske univerze

Moskovska univerza je bila ustanovljena l. 1755 v dobi Katarine II. Pobudo za ustanovitev je dal največji ruski prosvetni delavec tiste dobe N. Ševalov.

Ob ustanovitvi je univerza imela 3 fakultete, pravno, medicinsko in filozofsko. Njen prvi direktor je bil A. M. Argamakov. Sinovi veleposelnikov podložnih kmetov niso imeli dostopa na univerzo. Vsi drugi stanovi so bili enakopravni v tem pogledu. Po triletnem študiju so dijaki dobili diplomo. Ob ustanovitvi sta bila na univerzi samo dva profesorja ruske narodnosti, ostali so bili sami tuji. Po sedmih letih se je število profesorjev Rusov pomnožilo za dva. Eden teh se je pisal Savič in je bil torej po rodu najbrž Srb. Učni jezik je bil na univerzi seveda latinščina, saj večina profesorjev ni bila večja ruskega jezika. Prvo leto je univerza štela okoli 100 dijakov. L. 1767 je bilo na moskovski univerzi že pet ruskih profesorjev. Katarina II. je tedaj izdala odlok, naj se na univerzi poučuje v ruskem jeziku. L. 1804 pod Aleksandrom I. se je univerza reformirala. Dobila je 4 fakultete z 28 stolicami. Ko je prišel Napoleon v Rusijo, so ob požaru Moskve pogorele tudi vse univerzitetne zgradbe. Po odhodu Napoleona čet l. 1813 se je prišel na univerzo zopet pouk. Takrat je bilo na univerzi 129 dijakov. V letih od 1822 do 1825 je štela univerza že 876 slušateljev. Vsi profesorji so bili Rusi. Največji razvoj je univerza dosegla v drugi polovici 19. stoletja. Koncem 19. stoletja je imela že okoli 4000 slušateljev, številne institute, knjižnico z 300.000 zvezki, bila je pravzaprav majhno »mesto znanosti«. Na moskovski univerzi je vladal vseskozi duh »zapadnjaštva«, kljub vernosti slovanski tradicijam.

Sovjetski režim v Rusiji je prekinil delo moskovske univerze ravno v 162. letu njene plodnosnega obstoja.

Prof. Bubnov o moskovski univerzi
Univerzitetni profesor v p. gosp. dr. Bubnov je izjavil našemu uredniku o pomenu moskovske univerze sledeče:

Zanimivo je, da je pred prvo rusko univerzo v Moskvi že eksistirala na Ruskem nemška univerza v Dertu. Da bo pomen moskovske univerze kot najstarejše ruske univerze docela razumljiv, moramo poseči v zgodovino ruskega naroda do 9. stoletja. Se v šestem in sedmem stoletju po Kr. so bivali Rusi ob Dnepru, obkoljeni od nešteti azijskih plemen. Tu so se razprostrili neskončni gozdovi in prebivalci so bili popolnoma brez kulture in civilizacije. Rusi so začeli z asimilacijo in mirno kolonizacijo teh nekulturnih plemen in iz maloštevilnih Rusov ob Dnepru se je razvil ogromen ruski narod na teritoriji, ki je večji kakor teritorij vseh ostalih evropskih narodov. To je sploh edini primer v zgodovini, da je narod, ki je bil še v 10. stoletju maloštevilni in podjarmljen od Tatarov in drugih vzhodnih plemen, asimiliral vsa ta plemena in se razširil na tako velik teritorij kot ruski narod.

Nekaj sto let je trajalo, da je iz mešanice pravih Rusov in azijskih plemen nastala etnografska enota, katero je pa bilo treba civilizirati in kulturno dvigniti. V 17. stoletju v Rusiji še ni bilo univerz, v glavnih mestih so bile le teološke fakultete, kakor v Kijevu in Moskvi. V 18. stoletju je bila ustanovljena prva ruska univerza in šele potem so začeli ustanavljati tudi ljudske in srednje šole. Sicer je Peter Veliki poskušal ustanoviti nekako akademijo znanosti in univerzo že l. 1725. Univerza je pa imela vse profesorje iz Nemčije in samo 8 dijakov, zato so jo morali zapreti.

Ustanovitev moskovske univerze je dogodek za evropsko kulturo sploh, kajti potem, ko se je izoblikovala velika ruska država, je ravno ta univerza vršila važno kulturno nalogo, da je na ogromnem teritoriju širila zapadno civilizacijo in kulturo. To se je posrečilo v petih 200 letih in v takem obsegu, kakor nobenemu drugemu narodu.

Sirjenje zapadne civilizacije v Rusiji je torej tesno zvezano z ustanovitvijo moskovske univerze, zato je današnja obletnica proslava važnega zgodovinskega dogodka ne samo ruske kulture, temveč zapadne kulture sploh.

Obrtniško gibanje v bivši ljubljanski oblasti

Izmed 89 obrtnih zadrug je včlanjenih pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani 55

Ljubljana, 25. januarja.

V bivši ljubljanski oblasti imamo 89 obrtnih zadrug. Lani so se nanovo ustanovile: Zadruga rokodelskih obrtni na Jesenicah, Zadruga mesarjev v Novem mestu, Zadruga mesarjev v Litiji, Zadruga avtomobilskih podjetnikov v Ljubljani, Zadruga mesarjev v Kamniku, Stokovna zadruga čevljarjev v Žirih, Obrtna zadruga konjačev v Ljubljani in Kolektivna obrtna zadruga v Oslinici. Po delokrogu obsega 11 lokalnih zadrug, 48 za sodni okraj, 3 za več sodnih okrajev, 8 sreskih, 9 oblastnih in 10 pokrajinskih. Stokovnih zadrug je 57, skupnih rokodelskih pa 32.

V enotni zadrugi so organizirane naslednje stroke: urarji, zlatarji, optiki, gravirji, pasarji, kleparji, instalaterji, kotlarji, sodavčarji, brivci, frizerji in lasničarji, zobotehnik, krovc, vrtnarji, slaščičarji, mešičarji in izdelovalci kandit, knjigovezi, fotografi, dimnikarji, kamnoseki, tapetniki, preprogarji, izdelovalci žimnic in ščetarji, elektrotehnik, sedlarji ter jermenarji, zidarji, mojstri, stavbeniki, tesarski mojstri in avtomobilski podjetniki, torej 33 strok.

Vse druge stroke imajo ali po več strokovnih zadrug ali pa so organizirane v skupnih rokodelskih združenjih.

Popolna organizacija za vse obrtne stroke je izvedena v radovljiškem srezu.

V ljubljanski okolici so organizirani le mizarji, ki imajo svojo zadrugo v Št. Vidu, ter mesarji in pa stroke, ki pripadajo združenju za sodne okraje, sreze, oblast ali pokrajino. Potrebna je torej skupna rokodelska zadruga s sedežem v Ljubljani, ki se bo še tekom tega leta ustanovila.

Popolna organizacija sta nadalje k amniški in togaški srez.

V kočevskem srezu je popolno organiziran sodni okraj Kočevje, dočim so v sodnih okrajih Ribnica in Velike Lašče organizirani le kovinarji, krojači, čevljarji ter stroke, ki pripadajo kakor oblastni ali pokrajinski zadrugi. Vse druge stroke so še neorganizirane.

Nujno potrebna bi bila v teh dveh sodnih okrajih zadruga mizarjev in pa skupna rokodelska zadruga za stroke, ki radi premajhnega števila članov ne morejo ustanoviti svoje strokovne zadruge.

Novomeški srez je popolnoma organiziran; črnomeljski pa za sodna okraja Črnomelj in Metlika.

Tudi litjski srez je sedaj popolnoma organiziran, ker je Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Zagorju razširila svoj

delokrog na ves litjski sodni okraj. Sodni okraj Višnja gora pa je bil že preje popolnoma organiziran.

Popolno organizirana sta nadalje laški in brežiški srez.

Za nekatere obrtne stroke, kakor za čevljarje, krojače, mizarje itd. bi bilo jako koristno, če bi ustanovljale svoje lastne strokovne zadruge za sodne okraje ali pa sreze.

Velik korak naprej v tem oziru je bil storjen minulo leto, ker se je nanovo ustanovilo 7 strokovnih zadrug.

Pri Zvezi je včlanjenih 54 obrtnih zadrug.

Obrtno društvo Rajhenburg - Senovo je pa pristopilo kot podporni član, ker je pristop društva k Zvezi v smislu Zveznih pravil nedopusten.

Nanovo so pristopile k Zvezi: Zadruga rokodelskih obrtni na Jesenicah, Zadruga mizarjev v Novem mestu, Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju in Zadruga mesarjev v Novem mestu.

Tudi ostale nanovo ustanovljene Zadruge so bile pozvane za pristop k Zvezi in bodo o tem sklepale na svojih občnih zborih.

Nanovo se pripravljajo ustanoviti Zadruga krojačev in krojačev za sodna okraja Cerklja in Loč. Kolektivne obrtne zadruge v Laškem in Stokovne kovinarske zadruga za radovljiški srez in še nekaterih drugih zadrug.

Obrtniško gibanje v preteklem letu je bilo torej izredno živahno, dokaz, da je končno tudi obrtnik spoznal neobhodno potrebo organizacije in zadrugne življenja, kakor tudi potrebo obstoja Zadrugne matice, to je Zveze obrtnih zadrug.

Radioprogram

Nedelja, 26. januarja.
9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje; 10.20: Fr. Erjavec: Od česa Slovenci živimo; 10.50: Pevski dijaški zbor škof. gimn. iz Št. Vida nad Ljubljano; 11.50: Cv. Švigelj: Fotografiranje sporta; 15: Prenos iz Vrhnice; 20: Prenos iz Prage; 22: Časovna napoved in poročila. Koncert radio-orkestra; 23: Napoved programa za nasl. dan.

Ponedeljek, 27. januarja.
12.30: Reprodukcijska glasba; 13: Časovna napoved, borza, reprodukcijska glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Dr. Leben: Francosčina; 19: Zdravstveno predavanje: Ing. Gerl: O mleku; 19.30: Ga. Orthaber: Angličščina; 20: Večer v silhuetni obrisi, izvaja Radio-orkester; 22: Časovna napoved programa za nasl. dan.

Občni zbor pevskega društva „Moste“

V četrtek zvečer je imelo to agilno pevsko društvo, ki je pod vodstvom svojega odličnega pevovodje g. prof. Rajka Pirnata doseglo znatno umetniško višino, svoj prav dobro oblikan občni zbor v lepih prostorih člana J. Erbežnika.

Iz govora predsednika Pavla Pavčiča, tesarskega mojstra, smo z občudovanjem konstatirali visok nivo inteligence naših obrtnikov, ki so zmogli voditi tudi kulturna društva, kar je dokazal predsednik s svojim govorom in pa še posebno s tem, da je že prvo leto svojega smotrnega delovanja že 28 let staro društvo prav za prav zopet poživelo, uvedlo disciplino in red, privabil mlade moči ter v članih povzdignil duh poštovanosti, da se je leto društvo rapidno razvijalo in mu je zagotovljena najlepša bodočnost. Govornik je tudi po pravici omenil, da tako staro društvo, ki je v ponos vse vasi in občine, še ni dobilo od občine nobene podpore, čeprav je strogo kulturno in neestrankarsko ter podpora zasluži kakor malokatero drugo. V društvu se goji pešje, aloga, red, prijateljstvo in ljubezen do države, naše lepe Jugoslavije, kakor tudi ljubezen in spoštovanje do naše visoke kraljevske obitelji, ki je vzljubila nas in našo slovensko pesem. Predsednikovemu vzkliku kralju in njegovi hiši so se pridružili vsi zborovalci z največjim navdušenjem.

Končno je predsednik pozdravil še nove člane, same mlade pevce, ki so društvu najsigurnejša garancija, da bo napredovalo.

V novi odbor društva, ki stopa že v 29. leto svojega plodnosnega in vedno več obetljivega delovanja, so bili izvoljeni: za predsednika Pavel Pavčič, za podpredsednika Pavel Rems, za blaginjaka Josip Kolbel, za tajnika Stanko Erbežnik, za arhivarja Jan Urbanc in za odbornike Albin Smrekar, Stanko Savenc, I. Godič in Stanko Goslić ter sta torej tudi dva mlada pevca v odboru.

Društvo se s svojo lastno močjo sijajno razvija ter priredi več koncertov in izletov, da se bo tudi Ljubljana in okolica lahko prepričala, kako zelo so napredovali napredni Mostčani.

K občnemu zboru obrtniške „Samopomoči“

Ljubljana, 25. januarja.

Jutri dopoldne se bo vršil v Zbornici TOI občni zbor obrtniške „Samopomoči“, Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. „Samopomoči“ izplačuje po preteku pol leta članstva 1500 Din posmrtnine, po enem letu 2000 Din, po dveh letih 2500 Din in po treh letih 3000 Din.

Iz računskih zaključkov za leto 1929 je razvidno, da so znašali dohodki: pristopnina 300 Din, članarina 14.660, mesečni prispevki 127.710, poštnina 1007 Din, obresti 1529, imovina iz l. 1928 34.235, skupaj 179.442 Din; izdatki: pisarniške potrebe 5434, tiskovine 326 Din, čekovne manipulacije 1107, plače 14.000, vrtni zneski 3788, posmrtnine 72.000 Din. Saldo dne 31. decembra 1929 znaša 82.785 Din. Od tega denarja je 4246 Din v poštni hranilnici, 50.988 Din v Mesni hranilnici, pri dolžnikih 6925 Din in v delnicah Obrtne banke 11.625.

Lani je imela „Samopomoči“ 26 smrtnih primerov, od svojega obstoja do konca leta 1929 103, v januarju do danes pa dva.

„Samopomoči“ šteje sedaj 672 članov.

Danilo in Jurčičev portret

Zadnjič smo javili, da je konzorcij »Jutra« kupil doslej neznan portret Josipa Jurčiča, pisatelja in urednika našega lista. Dejali smo, da ga je na stari krami spoznal g. Golob in tudi več drugih pisateljev znancev. Danes nam pa že piše večno mladi starina g. Danilo, da ga je on prvi spoznal. Radi mu verjamemo, saj se spominja celo njegovega rdečega telovnika, ki so jih nosili tudi okrog Ljubljane. Prav ima gosp. Danilo, ko piše, da ga »kumstoričarji« niso poznali in so se prav rdečega telovnika bali, češ, da je to hrvaška noša. Res je trdil neki gospod, ki je poleg svojega poklica že mnogo storil za umetnostno zgodovino, da zaradi rdečega telovnika pogoda ne more biti Jurčičev portret, vendar smo pa mnenja, da rdeči telovniki in fiziognomije niso prva naloga umetnostne zgodovine. Torej g. Danilo piše:

To je Jurčič.
Jaz sem ga osebno poznal, ker je moj prijatelj Eržen ga zastopal pri »Narodu« in na Bledu, ker se je zdravil in mi je pomagal čoln z brega porivati v jezero in podal mi je roko, da se nisem prekučil v jezero. Tega je seveda že 50 let. In kdo je marljivo čital Jurčiča nego jaz. Saj ta moč je bil svoj čas redkih lastnosti — in bil jih je malo takih moč.

Prosim, če popravite to notico.

Vam udani

Danilo.

Te notice si seveda ne upamo popravljati, pač pa z objavo te notice popravljamo svoje poročilo.

Nepopisno smo g. Danilu hvaležni, ker nam je s svojim »Ad corrigendum« odkril svoje in tudi nove zasluge Josipa Jurčiča za slovenski narod. Pomislite vendar, kaj bi bilo z Danilom, če bi mu Jurčič ne bil dal roke in bi se bil prekučil v jezero ravno, ko je čoln porival. Ututil bi bil in slovenski narod bi bil ob Danila in ob edini po naravi slikani portret Josipa Jurčiča. Zatorej, Danilu slava!

Želodec in ljubezen.

— Ti si se lani oženil?
— Ah, da. Ne bil bi se, da se nisem naveličal gosposke hrane.
— Kako je pa sedaj s hrano?
— Zdaj mi gosposka zopet tekne.

Prosveta

Švanda dudak

Ta senzacionalna opera, ki obvladuje zadnji dve leti skoraj vse večje srednjeevropske odre, doživlja očividno tudi pri nas prav lepe uspehe. Oglevali smo si jo sinoči in ponovno zopet uživali živahno, veselo melodiko in ritmično ter ne toliko originalne kot ljubezne, vseskozi zanimive in temperamentne muzike, ki jo še zlasti odlikuje silna instrumentalna ter nepresihajoča bogastvo in s kinematografsko naglico vrveče življenje muzikalnega ustvarjanja. Kompozit v tej operi tako razpiša z motivi in idejami, da lahko komaj vsako deseto izpelje in razvije, vse drugo pa tvori blesteč kaledoskopski miš, bliskov, utrinjav, ki konaj začare in že utonejo v vrvečem morju invencije.

O prvotni zasedbi opere sem že govoril. Novo mi je bilo g. Betetto v partiji vraga. Njegova kreacija je originalna in izvirna. Njegov glas je poln moči in izvirnosti. Poglavar peka je po njegovem pojmovanju siten, ničmeren, revmatičen, zabave in razvedrila željan starejši gospod, ki smešno pokukava z nogo in se dolgočas v svojem kraljestvu. Pevski se je g. Betetto že toliko opomogel, da mu srednja in nizka lega že zvenita v starem blekn, le višina mu je še nekam medla in nazalna. Partija vraga ne vsebuje onih širokih, mirnih kantilen, ki se tako lepo prilagajajo mehkeemu Betettovemu basu, in je pisana bolj za bas-buffo. Betetto kljub temu rešuje našega povsem zmagovalo.

V splošnem je potekala predstava v redu: le Babinski in Dorotka sta se solidarno borila z višinami. Nohote sem mislil na visoki, silajni sopran ge. Lovčeve, ko sem poslušal ljubke arije, ki jih prepeva Dorotka in ki v sedanjih zasedbi ne pridejo do veljave. — Kako dolgo bomo morali še pogrešati to izvrstno pevko v naši operi? Fr. G.

„Valkira“

Sinoči je pela ga. Vilfan-Kunčeva iz Zagreba prvič kot gost Siglinda v Wagnerjevi „Valkiri“. Spočetna nesigurnost, se je kmalu vedno močnejše uveljavljala ter podala zunanje, z igro in petjem prav lepo in dobro kreacijo.

V tehničnem pogledu so predstavo izpopolnili, tako da odgovarja predpisom avtorja bolje kakor pri premieri.

Vsi polisti so imeli prav srečen večer ter jim gre polno priznanje. Wotan g. Primožiča je bil odličan. Brumhilda ge. Thierry-Kavčnikove vseskozi močna. Frika ge. Štagljarjeve prav ustrezljiva (v doklanciji bi si želel na nekaterih besedah več poudarka, da bi bil dialog razumljivejši). Hundling g. Kržaja je idealno podal in Sigmund g. Marčeca jako zadovoljivo. Med Valkirami se glasovno odlikuje gđ. Španova. Predstava ljubljanske Valkire kvalitetno raste in je vsekakor na čast našemu ansamblu.

Publika je prirejala vedno dobrodošli simpatični umetnici ga. Vilfan-Kunčevi, ki je polna s svojim glasom izredno tople partije Siglinda in izvrstno vokalizirani slovenščini, prav srčne ovacije ter polklača vse soliste, predvsem go. Thierryjevo. Kržaja in Primožiča opetovano pred zastor.

Predolgim premori za zavlečeno predstavo do polnoči. Fr. G.

Drama

Začetek ob 20.

Sobota, 25. januarja: »Za ljubezen so zdravila«, premijera. Izven.

Nedelja, 26. januarja ob 15: »Peterčkove poslednje sanje«. Mladinska predstava pri znanih cenah. Izven.

Ob 20: »Za ljubezen so zdravila«. Izv. Ponedeljek, 27. januarja: »Utopljenec«. A.

Torek, 28. januarja: Zaprt.

Sreda, 29. januarja: Zaprt.

Četrtek, 30. januarja: Naš gospod župnik Red C. Petek, 31. januarja: Čvrček za pečjo. Red E.

Sobota, 1. februarja: Utopljenec. 25. predstava. Izv.

Gostovanje slavni francoskih dramskih umetnikov v ljubljanskem Narodnem gledališču. Kakor že javljeno, se vrši v sredo, dne 29. t. m. (in ne 30., kakor je pomotoma javljeno na plakatih) v našem opernem gledališču gostovanje članov slavne Comedie Francaise iz Pariza. Gostne skupine sedmih francoskih gledaliških igralcev, katerima na čelu stojita slavna člana Francoske komedije, gospa Gabriella Robinne in Renee Alexandre. Oba uživata sloves najslavnejših francoskih dramskih igralcev sedanje dobe. Ker je to prvo gostovanje francoske drame v našem Narodnem gledališču, opozarjamo občinstvo na ta izredni dogodek. Predprijata vstopnice pri dnevni blagajni v operi.

Nedelja v ljubljanski drami. Jutri uprizaro ljubljanska drama dopoldne ob 15. uri najboljšo slovensko mladinsko igrano »Peterčkove poslednje sanje« z Mitjo Gorcem v naslovni vlogi Peterčka. Ker je to najbrž poslednja uprizaritev tega dela v letošnji sezoni opozarjamo še prav posebno na to popoldansko predstavo, za katero velja znanje dramske cene. — Zvečer ob 20 uri pa bo prava repriza Nestorjeve vesoljigr »Za ljubezen so zdravila« v režiji prof. Sesta.

Vesoljgra »Utopljenec«, ki je brez dvoma ena najboljših dunajskih vesoljigr, se uprizaro štirindvajsetič na našem odru v ponedeljek dne 27. t. m. za red A. V glavnih vlogah nastopijo: g. Medvedova in Rakarjeva ter gđ. Cesar, Lovar, Krall, Režija je prof. Šestova. V torek in sredo ostane drama zaprta.

Opera

Začetek ob pol 20.

Sobota, 25. januarja: »Tičar«, opereta. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.

Nedelja, 26. januarja ob 15: »Grof Luksenburgski«. opereta. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.

Ob pol 20: »Car in tesar«. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 27. januarja: Zaprt.

Torek, 28. 1. januarja: Red D.

Sreda, 29. 1. januarja: Hasnaginica. Izv. Premijera.

Danes se poje Zellerjeva opereta »Tičar« z g. Drenovcem v naslovni vlogi. Opereto odlikuje lepa melodiozna glasba, živo delanje ter je v oziru na dobro izvedbo interes občinstva vedno velik. V glavnih partijah nastopijo: ga. Polčeva, gđ. Majdičeva, ga. Balafkova ter gđ. Gostič, Povhe, Peček, Simončič, Sekula in drugi. Dirigent g. Svetel, režiser g. Povhe. Predstava se vrši izven abonma prvič pri znanih cenah.

Jutri se poje pomembna Leharska »Grof Luksenburgski«. Salonsko življenje visokih krogov, predušni dirndel, humor in napeti zapletljivi bogati poleg lepe glasbe to delo. Sodelujejo naše prve operne moči ga. Polčeva, ga. Balafkova,

gđ. Drenovec, Peček, Povhe, Gostič, Simončič, Rus in drugi. Predstavo dirigira g. Neffat, režira g. Povhe. — Zvečer se poje Lezinga »Car in tesar« z g. Grobo v naslovni partiji. Veliko hasovsko partijo, komičnega župana, katerega je do sedaj kreiral g. Kržaj, poje prvič g. Betetto. Ostala zasedba kot običajno. Ga. Ribičeva, gna. Španova, gđ. Gostič, Kováč, Janko, Rumpelj in drugi. Dirigent g. Strižak, režiser g. Povhe. Obe predstavi se vršita pri znanih cenah.

»Hasnaginica«. Koncem prihodnjega tedna se uprizaro prvič na ljubljanskem odru L. Satrija nek-Kaviča opera »Hasnaginica« z go. Thierry v naslovni partiji. V partiji Hasnagane nastopi naš odlični basist g. Kržaj. Opera študirata ravnatelj Polšč in režiser g. Krivečki. Opozarjamo že danes na ta zanimiv večer našega domačega dela.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Danes burka »Pred porokom«, jutri »Svetnike« poslednjič na Sentjakobskem odru. »Pred porokom« in »Svetniki« sta burki z imenitno komiko in izvrstnim besednim dialogom. Pri obeh so scene, katerim se posebnik do solz nasmeje. Vse dosedanje predstave so žele popoln uspeh. Pri obeh predstavah sodeluje večina Sentjakobskega ansambla, glavni vlogi pa igra g. Lavrič in g. Košak, oha priljubljena komika Sentjakobskega odra. — Pri predstavah oddaja trdka Radio-Bar krasne komade. — Vstopnice se dobe v trgovini g. Milosa Karničnika na Starem trgu.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 25. januarja 1930, katoličani: Spreobrnjenje Pavla, pravoslavni: 12. januarja, Tatjana.

Jutri: Nedelja, 26. januarja 1930, pravoslavni: 13. januarja, Ermit.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Za ljubezen so zdravila.

Opera: Tičar.

Kino Matica: Pat in Patachon kot bagdadski lopova.

Kino Ideal: Usodna kocka.

Kino Ljubljanski dvor: Na fronti nič novega.

Sentjakobski gledališki oder: Pred poroko.

Predavanje v društvu »Soča«: H. del predavanja ravnatelj K. Mankote o potovanju po Franciji.

Predavanje Geografskega društva ob 18. na univerzi, Predava prof. Brodar.

PIREDITVE V NEDELJO.

Drama: Ob 15. Peterčkove poslednje sanje. Ob 20. Za ljubezen so zdravila.

Opera: Ob 15. Grof Luksenburgski. Ob 20. Car in tesar.

Kino Matica: Pat in Patachon kot bagdadski lopova.

Kino Ideal: Usodna kocka.

Kino Ljubljanski dvor: Na fronti nič novega.

Sentjakobski gledališki

Jubilej slovenske pesmi

»Ljubljanski Zvon« je priredil pod pevovodjo Prelovcem 55 koncertov, večnoma v Ljubljani

Ljubljana, 25. januarja.

Letosnje pomladi bo 25 let, odkar je bilo ustanovljeno pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V proslavo 25letnice prireda »Zvon« dva slavna koncerta: 23. in 24. marca. V kratkem izide slavna številka »Zborov«, iz katerih posnemamo o »Zvonu« naslednje glavne misli:

Zgodovina »Ljubljanskega Zvona«

Po 25 letih obstaja stopa pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« pred slovensko javnost, da ji pokaže sadove svojih naporov in ciljev. Društvo skuša slediti tempu sodobne glasbene umetnosti, goji v najširših plastih ljudstva Slovencev vrojeni čut do pesni in zbira okoli sebe dobre, produktivne moči naše narodne in umetne muzikalne besede.

V polpretekli dobi je bila naloga malone vseh pevskih zborov, izvesti Glasbeno Matice, služiti nacionalni podvigom in družabnim smotrom.

Sodobno načelo, da je pesni del narodne kulture in umetnosti, se ob rojstvu pevškega društva »Ljubljanski Zvon« ni izvajalo. Pevci in ljudstvo je ljubilo zvonke melodije in navdušeno razvile narodne prapore. Čas in ljudje niso v sebi zbrali svojih moči, porabljali so jih v borbi naravnih sil.

V teh negotovih letih širšega razvoja slovenskega petja sta kot prva vodila »Ljubljanski Zvon« nadarjena brata Ludo in Rudolf Bajde. Prvi predsednik je bil Vinko Magister in tajnikoval je mnogo obetajoči, a zgodaj umrl slovenski pesnik in novelist Josip Premk. Pod predsedstvom Ivana Zirkelbacha je prevzel »Zvon« poletni skladatelj in učitelj Alojzij Sachs, ki je prvi nabiral v delokrogu društva poznejše izdane narodne pesmi (II. zvezek).

Za kratko dobo je po smrti Alojzija Sachsa vodil društvo v inicijativno in krepko roko med svetovno vojno umrl učitelj August Waschte. Pod njegovim vodstvom je l. 1910. »Ljub. Zv.« kot prvo slovensko pevsko društvo imelo zgodovinsko pomembnega koncert v Beogradu. V času kipečega nacionalnega vrenja in njemu slededečega avstrijskega pritiska je bilo potrebno mnogo poguma, biti gost kralja Petra in regenta Aleksandra ter s pesmijo neprikrito manifestirati za jugoslovanski pokret.

Da je bilo stari Avstriji slovensko in srbsko bratovanje silno nevarno in da je društvo prešlo po vladni razpust, je razvidno iz dejstva, da je bil že jeseni istega leta neustrašni idealist August Waschte službeno premeščen v Trst.

Jubilej pevovodje Prelovca

V tej kritični dobi je prevzel vodstvo zbora Zorko Prelovec. Delo in razvoj društva v 20 letih njegovega zborovodstva sta on tedaj neločljivo združena z njegovo osebo. Mladi Zorko Prelovec je prišel k dru-

štvu kot bivši zborovodja idrijskega bratnega društva in namestnik Mateja Hubada v Glasbeni Matici, ves prežet novih pevskih smernic in živega organizatoričnega duha. Malone čez noč je preokrenil »Lj. Zv.« v edini smoter vsakega pevskega združenja — koncertno delo. Idealna požrtvovalnost in zdrava popularnost sta mu pomagala premagati pevske nazore počitalniške dobe. Že s prvimi nastopi je ustvaril »Zvonu« koncertni program po mnogih razočaranjih in ovirah. Sredi razmaha mu je prekinilo delo — vojna. A že l. 1917. je v opernem gledališču priredil koncert, zbral po pravnem razkopanju pevske moči in gojil na koncertih narodne in umetne pesmi, oziraje se na časovne in muzikalne zahteve časa.

Koncerti in založniško delo

Od leta 1910. do danes je priredil »Ljubljanski Zvon« 55 koncertov, ponajveč v Ljubljani. Izven Ljubljane je nastopil s dvema koncertoma v Beogradu (l. 1910. in l. 1924.) ter z enim v Zagrebu (l. 1926.). Njegov domovino je seznanil s delom svojega zbora na koncertih v Kranju, Kotevju, na Viču, v Rogaški Slatini, Laškem, Trbovljah, Hrastniku, Zagarju, Liti, Kamniku, Celju, in Mariboru.

»Ljubljanski Zvon« je bil preje član Zveze slovenskih pevskih zborov sedaj je vključen v župi Jugoslovanske pevske zveze. Pevovodja Prelovec je obenem pevovodja ljubljanske župe JPZ.

Ob priliki koncerta v Beogradu pod vodstvom zaslužnega častnega predsednika dr. Antona Svigla in sedanega predsednika delovnega Alojzija Dreneveca sta bila dru-

štvo in Zorko Prelovec odlikovana z redi Sv. Save, saj sta omenjeni koncert in založniško delo »Ljubljanskega Zvona« v težki prehodni dobi Jugoslavije mnogo pripomogla k duhovnim, plemenitim stikom v državi.

Zorko Prelovec je ustanovil muzikalno založništvo Ljubljanskega Zvona in s tem najvažnejše osredotočje enega dela naše produkcije.

Dosedaj je društvo izdalo Lajovičeve »Pesmi samotek«, tri solospese s spremljevanjem klavirja, tri lahke moške zборе (Emil Adamič »Ljubici«, M. Rožanc »Mak žaric« in Z. Prelovec »Jaz bi rad rudičih rož«), nadalje Adamičevih »Pet veselih pesmi« in »Pet ženskih dvospevov« s spremljevanjem klavirja. Premrove »Štiri ženske zборе« s spremljevanjem klavirja, Adamičevih »Osem lahkih moških zborov« na narodna besedila iz Strekljeve zbirke. Pavličeve nagrobnice »Gozdiček je že zelen«, Mirkovih »Deset povesti za našo klavirsko mladino«. Prelovec moški zbor s baritonskim solom »Nageljni rdeči« in istega skladatelja harmonizacijo narodnih pesmi »Oj Doberdobe«, »Kaj mi nuca planina« in »Hišica pri cest' stojči«.

Revija »Zbori«

Delo »Zvonovega« založništva je osredotočeno predvsem na izdajanje mesečne revije »Zbori«, ki jo ureja Zorko Prelovec in neumorno upravlja arhivar Joško Jamnik. Zbori so ognjišče za mnoge zborovske producente; zbirajo mlade talente in nudijo slovenskim pevcem bogat vir za koncertne vzporede s povečini vsem dosegljivo vsebino. Ker oddaja založba tudi posamezne glasove in si pevski zbori lahko za bagatelno ceno preskrbijo notni material, je gotovo lepa zasluga »Zborov«, da so začeli zbori peti s partituro.

Društvo ima bogat in vzorno urejen arhiv. »Zbori« imajo od l. 1926. tudi knjižno prilogo s tehničnimi in poudarjenimi članki iz našega zadnjega in preteklega časa, dalje življenjepisne skladateljev in pevcov in poročila o opernih predstavah in pevcih. V krog svojih sodelavcev so zbrali malone vse slovenske skladatelje.

Članstvo

Društvo ima 14 častnih, 220 ustanovnih, 208 podpornih in 270 rednih članov. Od ustanovitve »Ljub. Zvona« poje v »Zvonu« le še ustanovnik in najstarejši član Alojzij Pipp, dočim sodeluje najdelj v ženskem zboru njegova žena Marija Pippova (od l. 1912.).

15 in več let so redni člani društva, odlikovani s častnim znakom: Lojze Pipp, Jože Jamnik, Lojze Lombar, dr. Anton Svigelj, Zorko Prelovec, Zorko Bekš in Lujo Drenevec. »Ljubljanski Zvon« je spočetka gojil le moški, od l. 1912. dalje pa tudi mesečni zbor.

Program »Ljubljanskega Zvona«

»Ljubljanski Zvon« je skušal ekumenično, a z živim zaupanjem v slovensko glasbeno javnost in v svoje mlade moči bližati se svojim smotrom.

Prepričan je, da si je pridobil tekom let mnogo vnetih prijateljev, saj mu je bila vedno pri srcu zdrava sodba publike in ni posegal nikdar preko svojega delokroga, ki so mu ga stavili razmere in lastne sile.

»Ljubljanski Zvon« bo skušal v bodoče razširiti svoje delovanje in razširiti svoje založništvo, kar mu bo edino močeno, če bo društvo našlo v javnosti moralne in gmojne podpore. Veselja in hubezni do stvari ima dovolj; polne koncertne dvorane in živahno zanimanje za družbene edicije pa naj zajamčijo »Ljubljanskemu Zvonu« trdno bodočnost, posvečeno naši jugoslovanski glasi in s tem časti in ugledu integralnega dela naše narodne kulture.

Čudna znamenja

Če se je včasih v šoli izgubila knjiga ali je izgubila peremnico, je bil razburjen vs razred in senzacija je šla po vsem zavodu. Če je zmanjkalo dežnika, je bila na šoli najhujša afera. Navadno so dežnik našli, leta in leta se pa ni primerilo, da bi bili zalotili lahkomišelnega tatila. Če pa dežnika ali knjige ni bilo, je bila navada, da so učenci brez poziva svojih učiteljev zbrali denar in škodo nadomestili.

Danes pa menda ni več tako in taki neprijetni dogodki niso več tako redki, kakor bi želeli in pritakovali od šol, ki se beje od dne do dne izpopolnjujejo in modernizirajo v duhu srčne kulture. Oni, ki so absolvirali šole pred vojno, pravijo, da se danes morajo otroci mnogo več učiti in da mnogo manj znajo. Ne smemo več zameriti visokim šolam, če je ogorčen, ko s čudom konstatiramo, da ne loči kume od listce. Tega vendar ni treba. Vprašajte po svetovniški proslavi dijake, kaj je Kosovo. Kar po vseh jih vprašajte dvajset ali trideset, ko bodo odhajali iz dvorane, nikomur pa ne poveste svoje ugotovitve, ker bi nas bilo sram.

Tudi mlada ima svoj prav. Ona ne ve stvari, ki mi brez njih živeti nismo mogli, mi smo pa ignoranti in stvareh, ki jih je prineslo moderno življenje. Vsek pa glavce vam pozna konstrukcija letal in loči vse marke avtomobilov boljše, kakor najbolj učen profesor klasične filologije. In pa sport, tu se pa staroverški učenjaki kar skrijemo, čeprav je tudi sport važen faktor moderne civilizacije in se zanj ustanavljajo celo visoke šole. Nova generacija, prekrat v duhu.

Zadnjič je izgubil termos. Oškodovana je bila rožna deklica, ki prihaja vsak dan pol drugo uro daleč v šolo in si je v termosu nosila s seboj malo toplega mleka za kosilo. Saj je bil termos najpreprostejše vrste in je vendar brdko jokala. Tovarilice se za prijateljico niso mnogo zmenile, vendar je pa ona sprožila misel, da bi zbrale dva kovača za novo steklenico. 34 gospodičen je v raz-

redu in niti enega dinarja ne bi bilo treba žrtvovati vsaki. Ali dinar je le dinar in za dva dinarja je že majhen kosček torte, ki se ga lahko drži velik randi v tihih elastičarni. Gospodične, ki se pripravljajo za vzgojiteljice naroda, so torej obrnile kolegič hrbet in zavijale noske, češ, kaj nas pa briga termos. Revica je jokala še bolj bridko.

Med gospodičami, ki znajo vse najmodnejše plesne in se uče, kako je treba vzgajati mladino k srčni kulturi, so bile le štiri, ki so prislošile tovarišici na pomoč. Končno se je pojavil tudi pozabljeni termos, ki ni bil izmaknjen, temveč samo konfisciran brez vednosti oškodovane.

Marsikaj bi se še dalo razmišljati in pisati, ampak čemu. To so malenkosti, mi se pa staramo. Veseli nas pa vendar, da med mladino še niso popolnoma izumrli zastareli nazori o kolegičalnosti in da še niso zamrznila vsa srca. Onim štirim izjemam našo najlepšo zahvalo za to spoznanje — mladini v izpodbudo, pedagogom in javnosti pa v premislek.

Sestri Garov

Ljubljana, 25. januarja

V velikem varijete-gledališču Le Lido v Parizu nastopata že nekaj tednov dve plesalki, ki sta si pridobili takoj posebno pozornost pariške publike, pod imenom sestri Garov. V resnici je samo ena Rusinja, njena partnerica pa je Slovenka Rut Vavpotičeva.

Kakor znano, je bila Rut dolgo članica znanega baletnega zbora plesalke Rubinsteinove, ki je ravno lani absolvirala večje turnee po Španiji, Italiji in Avstriji ter se zopet vrnil v Pariz. Med tem je umrl plesalec svetovnega slovesa A. Diagilev, ustanovitelj umetniške baletne skupine, ki je nastopala po svetu in žela nedeljen uspeh pod njegovim imenom. Zato so nastala pozajanja med Rubinsteinovo in Diagilevo skupino za združenje obeh v en baletni zbor. Pogajanja med obema skupinama se še vedno vrše in vse kaže, da pride do izjule. Med tem pa oba zbora nista aktivno zaposlena v celoti, zato so se odličnejši člani Rubinsteinove pa tudi Diagileve skupine začasno osamosvojili in nastopajo v raznih pariških gledališčih pod raznimi imeni.

Vavpotičeva Rut in Rusinja Sonja Gaskel sta dobili takoj angažma najprvo v gledališču Rubino, potem pa v Le Lido, kjer sta še sedaj. S Sestro Gaskalovo je Rut nastopala že v Španiji v okviru zbora Rubinsteinove. Tedaj je Vavpotičeva žela velike uspehe v Madridu v gledališču, ki se imenuje tudi Le Lido.

O nastopih sestri Garov v pariškem Le Lido so vsi večji listi v Parizu objavili zelo laskave kritike.

DANES!
TATJANIN VEČER
v KAZINI PLES
Koncert Začetek ob 20. uri.

Razstava ženskega dela

Junija meseca letošnjega leta namerava Splošno žensko društvo v Ljubljani prirediti zanimivo in poučno razstavo ženskih ročnih del, ki bodo natančno in pregledno razdeljena na razne tehnike, kakor: pletenje, kvačkanje, frivolitè, biserne vezenje, šivanje čipke, bele vezenine, filé, zankanje, klekanje, delo v usnju in kovini itd. Namen razstave je, vzgojiti v naših ženah okus do zares lepega in navajati jih na to, da bodo tudi v ročnih delih znale ločiti kleno žito od plev, pristno od nepristnega, skrbno in umetniško izdelano od povsnege in zanikrnega. Za vsako tehniko bo razstavljenih le nekaj izbranih komadov, ki naj pokažejo najprimitivnejši začetek in dalje razvoj vsakega posameznega dela do njegove popolnosti.

Odslek za prireditelje razstave se obrača na naše žene s prošnjo, da se blagovoljijo javiti na naslov ge. Marijance Lindnerjeve, Ljubljana, Blewelsova c. 11., vse one, ki že imajo ali bi bile pripravljene narediti za razstavo kaj posebnega primerneza in lepega. Opozarjamo pa že sedaj, da bo strokovnjsko razsodstvo izbralo le najboljšje.

Perite volnene šale in jope v Luxu!

Jopa in šal spadate med v zimskem času najbolj rabljene kose obleke.

Te morete vi z Lux-kosmiči kljub pogostemu pranju ohraniti mehke kot puh. Njezni Lux se raztopi v divno nežno čisteco peno, ki prodre med občutljiva vlakna ter odstrani nesnago, ne da bi bilo potrebno sploh kako drgnjenje. Kakor hitro drgnete volnene stvari postanejo zmršene ter se uničijo. Pri pranju je dobro paziti na sledeče točke:

1. Zmeriti je treba jope in volnene suknjice pred pranjem in jih nato nategniti nazaj v prvotno obliko.
2. Volnene barvaste stvari je treba prati samo v mlačni vodi hitro, da se barve ne razlijo; ne perite različno barvanih kosov v isti vodi.

Tako lahko je uničiti jopo z nepravilnim pranjem, lahko je pa tudi s pomočjo Lux-a ohraniti ga mehkega in novega.

LUX OHRANI KOT NOVO!

LUX

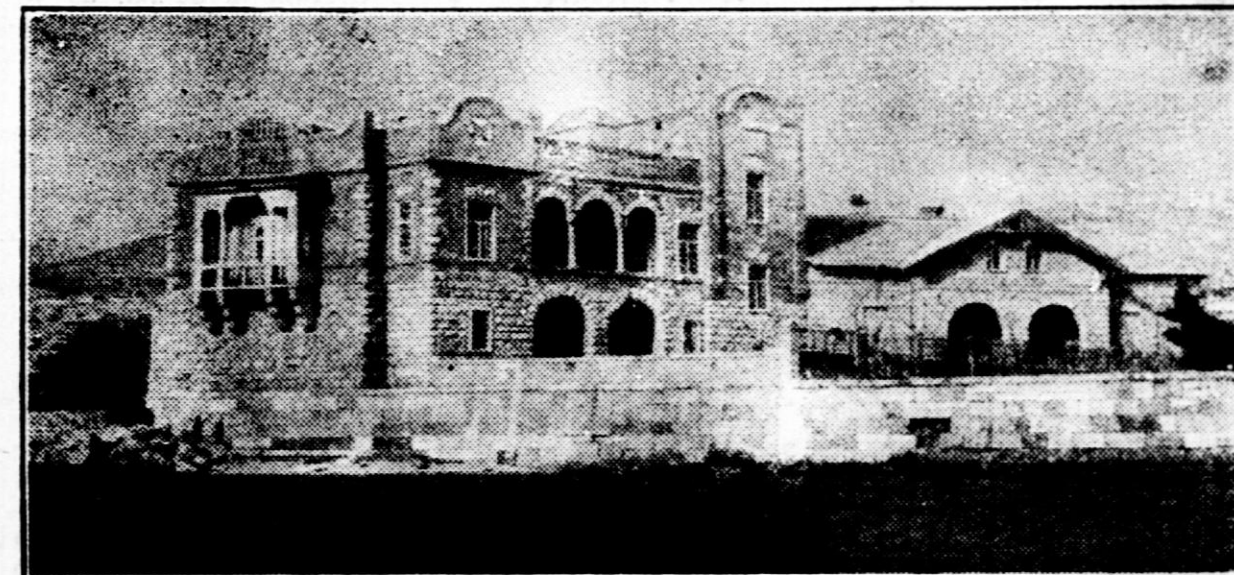

Vila ob morju - slovenski deci

Kolo jugoslovanskih sestri že 5 let pošilja na morje revno deco, ki so se ji prav radi pridružili tudi otroci takih staršev, ki so plačali majhen prispevek. Prva leta namerč ni pošiljala na Jadran otrok nobene druge organizacije in tudi »Jutro« je šele pozneje pričelo s svojo na široko zasnovano akcijo, ki jo od leta do leta izpopolnjuje v prid zdravja otrok.

Dosedaj je Kolo pošiljalo po dve ali tri skupini vsako leto v romantični Omi-

Predvsem je pa Kolo z nakupom pridobilo toliko z vsem modernim komfortom opremljenega prostora, saj je bil dosedaj v vili eleganten pension, da bo lahko poslalo naenkrat po 160 otrok na morje, dosedaj jih je bilo mogoče sprejeti naenkrat le po 60. Če računamo samo tri skupine, bo vsako leto deležno skoraj 500 otrok blagodejnega vpliva solnca, zraka in morja na Jadranu. V zgodnji pomladi in pozni jeseni, ko so ob morju najlepši dnevi, bo

šalj kjer je imelo barake, minulo leto pa tudi stanovanje v mestu visoko nad morjem. Barake so bile seveda le za silo in tudi z aprovizacijo so imele požrtvovalne dame, ki so deco spremljale, velike skrbi in mnogo dela, ker se je bilo treba vsak dan voziti na Sušak nakupovat zelenjavo in drugo hrano.

Vsa leta je Kolo premišljalo, da si zgradi zidano poslopje za svojo kolonijo in je tudi dolgo zbiralo denar v ta namen. Dame so pozvedovale in si ogledovale stavbišča na otokih in po obali v Kvarnerju, dokler se jim ni posrečilo skleniti pravi ugodno kupčijo v Kraljevici, kjer so kupile krasno vilo, pravi romantični gradič, z dependanco, kjer bo deca spravljena kakor v paradižu.

Gradič stoji tik morja na najlepšem prostoru mame in idilične Kraljevice. Za kopanje je morje tu uprav idealno, ker ni v njem ostrega kamenja kakor v Omišlju.

pa Kolo gotovo organiziralo tudi kolonije za odrasle, zlasti pa za gospodične po raznih službah, ki le težko dobe dopust v sezoni. Pa tudi pozimi bo bivanje v gradiču nad vse prijetno, saj je poslopje popolnoma varno pred burjo, ki pa sploh divja le v kratkem času. Pomislite, v Kraljevici že začetkom februarja cveto mandlji, ki jim takoj sledi nežno rožni bukeji breskev in marelič, ki se tako čudovito lepo odražajo od rdečkaste zemlje. Pod srebrnimi oljkami in žametnozelenim lovorjem pa duhte mirijade vijolic, ko mi šele mislimo na glavne plesne in maskerade. To bi se plesalo in ljubilo v slovenskem gradiču tam ob morju!

Naše narodne dame, naše vedno agilno Kolo pod vodstvom dvorne dame gospe Tavčarice je torej za novo leto naklonilo narodu prelepi dar. Za zdravje mladini, slovenskemu žensstvu v čast!

Danes premijera senzacionalnega vele-filma ob 4., 7., 8. in 9. uri. Velika drama civilizacije.

Na fronti nič novega

(Im Westen nichts neues)

Strahovito trpljenje človeka iz strašnih dni!

Suho poročilo generalnega štaba: »Na fronti nič novega.« — V zaledju trpljenja, na fronti smrt.

Rezervirajte si vstopnice: Telefon 2730

Kino Ljubljanski dvor

Dnevne vesti

—Finačna direkcija v Ljubljani je odredila na intervencijo »Društva državnih upokojencev«, da se bo izplačevanje pokojnin počelo s 1. februarjem t. l. vršilo že 1. mesto 2. vsakega meseca, torej z dnem, ko zapadejo v izplačilo.

—Zborovanje Centralne industrijskih korporacij. V torek 28. t. m. se bo vršilo v Beogradu zborovanje Centralne industrijskih korporacij s sledečim dnevnim redom: 1. Stanje industrije in njene želje (referirajo delegati članov centrale). 2. Delovanje Centralne industrijskih korporacij v preteklem letu. 3. Carinske premije. 4. Revizija carinske tarife. 5. Novi zakonski osnutki ministrstva javnih del (o eksproprijaciji, o elektrifikaciji države in izkoriščanje vodnih sil) in 6. Ureditev samoupravnih financ. Ker so na dnevnem redu zelo važni problemi, se lahko udeležijo zborovanja poleg delegatov včlanjenih korporacij tudi drugi industrijski, odnosno zastopniki industrijskih podjetij, ki so člani regionalnih in strokovnih industrijskih korporacij, včlanjenih v Centrali.

—Akcijski za postavitev spomenika kralju Petru v Zagrebu. Vse kaže, da bodo Zagrebčani kmalu postavili kralju Petru spomenik, kajti nabiranje prispevkov gre hitro in uspešno od rok. Odbor je nabral že 424.309 Din.

—Natečaj za 35 uradnikov. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Skoplju razpisuje natečaj za 35 uradnikov. Prošnje je treba vložiti do 15. februarja. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih Novin« št. 17 z dne 23. t. m.

—Divji lovci, katerih sploh ni. Iz Podutika nam poročajo: Glede na vesti, ki so jih priobčili ljubljanski dnevniki o napadu divjega lovca na lovsko čuvaja g. Valentina Kopača in Pavla Štrekliča v lovskem revirju g. Štepcia v okolici Podutika ugotovljamo sledeče: G. Valentin Kopač je prišel v gostilno pri »Mostru« v Podutiku ter rekel, da se je po nesreči sam obstrlel. V gostilni so mu obvezali rano, ki jo je imel na roki. Pozneje je pa celo razlagal, kako se je zgodila nesreča. Drugi dan je prišel v isto gostilno tudi lovski čuvaj g. Pavel Štreklič. Ker je hotel govoriti z enim domačim, ki je bil v drvarnici, je moral iti čez dvorišče mimo priklenjenega psa. Domači so ga svarili, naj ne hodi mimo psa, on je na rekel: »Meni še ni noben pes nič naredil« in je šel mimo. Pes ga je pa res popadel za roko. G. Pavel Štreklič se je nato obrnil in je šel po poti proti Kamni gorici. Tolklo je polasnilo občinstvo, da ne bo kdo mislil, da smo v naši mirni vasi res sami razbojniki.

—Vreme in sv. Pavel. Danes je živo srebro v termometru skočilo nad ničlo, a barometer je v zadnjih 24 urah padel za 5 mm. Danes je svetl Pavel. O njem pravijo kmečki očanci: »Pol zime je na kavel obesil sveti Pavel...« Kakršno je vreme na Pavla, tako bo poletje.

—Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno z manjšimi padavinami in topleje vreme. Včeraj je bilo jasno v Beogradu in Skoplju, drugod pa oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 11, v Skoplju 6, v Beogradu 4, v Ljubljani 3, v Mariboru in Zagrebu 0 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765.4, temperatura je znašala 1.4 C.

—Opozorilo stavnikom. Strokovnjak nam piše: Pri načrtih za nove stavbe kakor tudi pri adaptacijah naj nihče ne preze pravilnih nosilcev pri oknih za napravo rolet (lesenih zaslonov) na zunanji strani, kajti poznejša nabava rolet je združena z veliko večjimi stroški.

—Strašna smrt v plamenu. V Lancovi pri Ptujju je začelo te dni goriti v hiši gostilničarja J. Pichlerja. Ogenj se je tako naglo širil, da se v hiši stanujoča 70letna stanka ni mogla rešiti in se je v dimu zadušila. Izpod ruševin so potegnili njeno ožgano truplo. Škoda je precejšnja, ker je poslopje pogorelo do tal. K sreči je bil posestnik zavarovan.

—Iz strahu pred samomorom umrl. O nenavadnem dogodku poročajo iz Zebalja v Banatu. 70letni seljak Andrija Bodor je obiskal svoje sorodnike v Zebalju. Postalo mu je slabo in prošil je sorodnike, če se sme pri njih odpočiti. Pripravili so mu po-

steljo, na kar je starček legel spat. Ko so ga hoteli pozneje zbuditi, so presenečeni ugotovili, da je mrtev. V rokavi je držal samokres in sorodniki so bili prepričani, da si je končal življenje. Kmalu so pa spoznali, da ga je na brž iz strahu pred samomorom zadela kap. Novosadsko državno pravdnštvo je odredilo obdukcijo trupla.

—V borbi za dekleta. V južnobanatski občini Vladimirovac so se te dni stekli vsi fantje zaradi dekleta, ki slovi kot vaska lepota. Bitka se je končala žalostno, na bojišču je obležal en fant mrtve, 15 pa ranjenih. V borbi je bil ubit Djordje Farica, katerega je zadela krogla iz samokresa. Njegova dva brata Tihomir in Jon Tarica sta bila težko poškodovana in so ju morali prepeljati v bolnico. 14 pretepačev pa je bilo lažje poškodovanih. Crožniki so artileriji štiri pretepače.

Zadel je enega orožnika naravnost v srce. Nesrečen je bil takoj mrtev. V splošni zmedenosti med orožniki, se je zločinu zopet posrečilo pobegeti.

Iz Ljubljane

—Iz Svetosavske proslave v Ljubljani. Ponovno opozarjamo na svetosavsko proslavo, ki se bo vršila v ponedeljek 27. t. m. ob 8. uri zvečer na Taboru. Letošnji koncertni program bo gotovo zadovoljil vse udeležence. Po koncertnem delu ples. Vabila in vstopnice se dobijo pri g. Emilu Dobriču, trgovcu v Prešernovi ulici. Vstop na prireditev bo vsakomur dovoljen z vstopnico brez vabila. Opozarjamo posetnike, da se bo od 7. ure zvečer ustavljal tramvaj na vogalu št. Peterske ceste. Od polnoči dalje bo na razpolago avtobus in taksi. Dopoldne ob 9. uri se vrši šolska svetosavska proslava z izbranim sporedom. Prireditve se vrši na Taboru. Vstop prost za vsakogar.

70 let, Florjanska ul. 15; Marija Levce, brivša šivilja, 49 let, Vidovdanska c. 9; Franc Zitnik, železničar v p. 69 let, Hradečkova vas 62; Elizabeta Eberle, posestnica, 92 let, Strelška ul. 7; Frančiška Merhar, oskrbnica, 55 let, Pred skofijo 6; Roza Petkovšek, hči čevljarja, 2 leti, Izanska c. 24. V bolnici: Matevž Uhan, žel. delavec, Kette-Murnova c.; Vladimira Batagelj, žena obmejne komisarja, 28 let, Jesenice; Jožeta Stare, hči delavca, 8 let, Rateče; Jožef Nemec, delavec, 19 let, Sv. Ana nad Tržičem; Marija Pogačnik, žena posestnika, 53 let, Rateče; Franc Zolgar, posestnik, 37 let, Hajnsko 10; Edvard Smuk, mizar, 26 let, Vel. Lašče; Franja Kropar, zasebnica, 64 let, Dravljice; Marija Peklar, občinska uboga, 65 let; Eva Jank, 60 let, Zg. Pirniče; Josip Schubering, bivši delavec, 65 let; Rudolf Kobale, pripravnik fin. kontrole, 31 let, Boh. Bistrica; Vanda Kitek, 14 let, Bežigrad; Alojzij Alič, sin posestnika, 26 let, Cevna 4; Jakob Pavlovčič, dekan, 65 let, Suhor.

—Iz Kavarno »Emono« prevzameta v soboto gg. Maks Dolničar in Milan Presker. Prvi nam je znan že po imenu, saj je iz znane naše gostilničarske dinastije Dolničarjev, obenem je absolvent Višje hotelske šole na Dunaju in sprejema kavarno po praksi v Švici in Londonu. G. Presker je pa prvi absolvent Internacionalne šole hotelskih direktorjev na Dunaju, torej sta oba pripravljena, da bosta vodila našo veliko kavarno v stilu, ki ga zahteva moderna doba.

—Iz Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča vse učne gospodaje, da v ponedeljek 27. t. m. pouka na gremijski šoli radi svetosavske proslave ne bo. — Šolski odbor.

—Iz Predavanja Slav. kluba v nedeljo odpade, ker bo zbornica spet zasedena.

—Iz Društvo »Soča« v Ljubljani. Danes v soboto 25. t. m. se vrši II. del zanimivega skioptičnega predavanja ravatelja g. K. Mahkote o Franciji. Preteklo soboto smo videli tudi krasen film Ilirskih svečanosti v Ljubljani. Ta film se na splošno željo danes ponovi. Ob sklepu skioptičnega predavanja po ostali Franciji nam bo postal g. predavatelj še natančen opis in pregled uspeha Glasbene Matice na tej turneji. Ker se danes pričakuje večja udeležba, prosimo pridite radi prostora pravočasno. Po predavanju nastopi iz prijaznosti kvartet Matičarjev. Začetek ob pol 9 uri zvečer v salonu pri Levu. Vstop vsem prost.

—Iz Naš videnje v nedeljo ob 4. zjutraj pri »Tičku na Gričku«. Svež gozla.

—Iz Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V nedeljo, ob pol 11 dopoldne vaja mešana zbor za ponedeljkov nastop. Obvezno! Tajnik.

—Iz Velik družabno-zabavni večer pri Levu priredi Društvo trgovskih in industrijskih namestencev v Ljubljani v soboto dne 1. februarja ob 20. uri. Za zabavo s plesom in dobro potrebo je preskrbljeno.

—Iz »Valekove večere«, ki ga priredi Z. druga čevljarja v soboto dne 1. februarja 1930 ob 8 uri zvečer v hotelu »Tivoli«. Vsi ljubiteljski plesa in prijetne zabave vjudno vabljeni. Maske dobrodošle. Vstopnina 10.— Din. Odbor.

—Iz V nedeljo, dne 2. februarja se vrši v restavraciji Reininghaus veselica Ciril. Metodove podružnice v Šiški.

—Iz Prihodnje predavanje ZKD. V torek 28. t. m. bo predaval celjski profesor g. Srečko Brodar o visokopalpski paleolitiki postaji na Olševi. G. predavatelj bo podal kratek pregled kamene dobe v zvezi z zemeljsko splošno zgodovino, geografsko situacijo postaje, podoben opis zialke, svoja raziskovanja v njej in velevažne najdbe, ki so važen prispevek k maloraziskani zgodovini te dobe. Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike in demonstracije, več komadov orodja pračloveka.

—Iz Lutkovno gledališče na Taboru. V nedeljo 26. t. m. ob pol 16. uri druga repriza krasne in povsem zanimive igre: »Rožencvet in Lilijane«. Ne zamudite prilike. — Pripravlja se v režiji br. Počivavnička izvirna igra Mitje Sviglja v 6. slikah: »Gašperjev junaški čin«.

—Iz Na obnem zboru Kolesarskega in motoklističnega društva »Sava« v Ljubljani, ki se vrši dne 2. februarja 1930 ob pol 10 uri dopoldne v gostilniških prostorih g. F. Kavčiča, Privoz št. 4 (Prule) se bo razdelilo diplome in kolajne dirkačem,

ki so si iste priporili v pretekli sezoni prazniških dirkah društev »Sava«, Podčebora »Ljubljana« in Zveze kolesarskih društev v Ljubljani.

—Iz Krajevni odbor Rdečega kriza v Ljubljani bo imel svoj letni občni zbor dne 6. februarja 1930 ob pol 6. uri zvečer v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: Poročila upravnega in nadzorstvenega odbora; poročila za l. 1930; volitve upravnega in nadzorstvenega odbora ter delegatov za oblistno skupščino; slučajnosti. Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje na istem mestu brez ozira na število navzočih članov. K številni udeležbi vabi odbor.

—Iz Za slepe. Fa. Smale je darovala za slepe Din 110.—

—Iz Občni zbor »Sava«. V nedeljo dne 2. februarja 1930. se vrši ob pol 10 uri dopoldne V. redni občni zbor kolesarskega in motoklističnega društva »Sava« v Ljubljani v gostilniških prostorih g. F. Kavčiča. Privoz (Prule). Jutri v nedeljo dne 26. t. m. se pa vrši ob pol 16 uri družabni sestanek vsega članstva v hotelu »Bellevue«. Vabljeni so tudi prijatelji kolesarskega sporta.

—Iz Plesne vaje »Ljubljanskega Sokola« se vršijo redno vsako soboto zvečer v Narodnem domu.

Iz Celja

—c Prijateljem skavtizma. Drevo ob 20. uri bo predaval v celjski trgovski šoli ravnatelj g. P. Kunaver iz Ljubljane »O Jamborje-juc« (vseokavtskem izletu v Londonu). Predavanje bodo spremljale lepe in zanimive skioptične slike.

—c Dežurno lekarniško službo v Celju bo imela od danes do vključno prihodnjega petka 31. januarja lekarna »Pri orluti« na Glavnem trgu.

—c Arretiran zaradi potepušstva je bil včeraj v mestu 42letni brezposelni delavec Lajoš B. iz Novega Sada, ki se je že dalje časa potikal brez posla in zaslužka po Celju in njegovi okolici. Ker ni razpolagal z nobenimi dokumenti, kakor tudi z denarjem ne, je bil izročen sodišču.

—c Dve najbi. Trgovec Miloš Pšeniknik na Kralja Petra cesti je izročil policiji zavitek z 2 metroma tkanine (barbent), vreden 30 Din, ki ga je pozabila v njegovi trgovini o Božiču lanskega leta neka nepoznana stranka in se še doslej ni zglašila. — Dijač Dominik Grobelnik je našel 23. t. m. opoldne v Prešernovi ulici na tleh novo zeleno srajco. Lastniki najdenih predmetov naj se zglašajo na celjski mestni policiji.

—c Seja mestnega občinskega sveta celjskega bo v petek 31. t. m. ob 18. uri zvečer z običajnim dnevnim redom pod predsedstvom načelnika g. dr. Gorčiča v sejni dvorani mestnega magistrata.

Prinčeva poroka v številkah

Zanimiva je poroka italijanskega prestolonaslednika z belgijsko princeso Marijo v številkah. V Rim je prispele k poroki iz vseh krajev sveta do 300.000 gostov. Rim je zaslužil samo od tujih udeležencev poročnih ceremonij najmanj 70 milijonov lir. Rimske zanimivosti še niso imele tako velikega poseta, kakor med prestolonaslednikovo poroko. Zoološki vrt je poselilo 40.000 ljudi. Vsi hoteli so bili zasedeni in tudi po privatnih hišah so stanovali tuji. Tisoč tujevc, ki niso mogli dobiti v Rimu stanovanja, so poslali v bližnje vasi, od koder so se vozili vsak dan v Rim.

Svečana razsvetljava mesta je bila rekordna. Kraljevska palača, cerkve in slavne rimske razvaline so se lesketale v milijonih električnih žarnic, poleg tega so jih pa obsevali ogromni reflektorji. Italijanski in belgijski zastav je viselo na javnih in privatnih poslopjih nad 5000. Poleg teh je bilo izobešenih še nad 8000 zastav v deželnih barvah.

Pri ljudeh, ki so potrti, preutrujeni za delo nezmožni povzročili naravna »Franz Josefova« grenčila prosto kroženje krvi in povečala duševno in delavno sposobnost. Vodeči kliniki izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda odlične vrednosti tudi za duševne delavce, živčno-oslabele in ženske kot dobro odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špicerijskih trgovinah.

Govoreči film

Moderni Faust

premijera

torek, 28. jan. ob 21. uri

Predprodaja vstopnic v ponedeljek in torek od 10 — 12 in od 2 ure dalje

Kino »Dvor«

—Zena v sodni dvorani strečata na moža. Pred sodiščem v Čačku se je v četrtek dopoldne odigrala krvava rodbinska tragedija. Uradnica finančnega ministrstva v Beogradu, ga. Radojlović, je strečala pri razpravi na svojega moža in ga precej težko ranila. Vzrok je bila moževa ožaba za ločitev zakona. Zakonca Radojlović sta se poročila že pred svetovno vojno. Po prevratu se je mož vrnil domov in se hotel ločiti od žene, češ da ga je med vojno varala. Zakonca sta se pa pobota in živela nekaj let v miru in zadovoljstvu. Te dni pa je mož znova vložil tožbo za ločitev zakona. Razprava se je vršila v sredo dopoldne pred sodiščem v Čačku. Pri razpravi je več priči izpovedalo, da je žena moža med vojno res varala. Glavna priča je bil neki Jivković, ki je zadrževal, da je imela Radojlovićeva intimno razmeje z nekim madžarskim častnikom. Ko je to izpovedal, je žena nenadoma potegnila iz žepa samokres in petkrat ustrelila na moža in pričo. Mož je zadela v glavo, pričo pa v levo roko. V dvorani je nastala strahovita panika, vse je bežalo proti izhodu. Ko se je panika podela, so oba ranjenca prepeljali v bolnico. Ženo pa je policija aretirala. Pri zaslišanju je dejala, da so priče lagale. Češ da jih je njen mož podkupil.

—Avtomobil med vožnjo zgorel. Te dni sta se iz Vukovara odpeljala trgovca Ljudevit Karlovič in njegov prijatelj Alfred Popp. Na povratku je blizu mesta eksplozivni benecinski rezervoar in hipoma je bil voz v plamenih. Popp in Karlovič sta si komaj rešila življenje. Avtomobil je popolnoma zgorel. Škoda znaša okoli 50.000 Din.

—Na smrt obsojeni razbojnik ubil orožnika. Vso severno Dalmacijo je pred leti strahoval zloglasni razbojnik Todor Medić. Končno so ga prijeli in pred poroto v Šibeniku je bil obsojen na smrt na vešalih. Mediću se je pa posrečilo pobegeti iz libe-niške kazenilnice. Skrilal in klatil se je po raznih krajih Dalmacije in oblasti mu niso mogle do živga. Te dni so orožniki zvedeli, da se Medić skriva blizu svojega kraja Bruška pri Zadru. Zalotili so njegovo sestro, ki mu je nosila hrano v skrivališče pri selu Bruške. Orožniška patrulja je nepopazno sledila sestri in nenadoma obkrožila razbojnika, ki se pa ni dal ugnati. Bliskoma je snel z rame puško in začel streljati.

—Iz Kontrola mleka na mitnicah. Mestno tržno nadzorstvo je nabavilo iz Nemčije več ročnih aparatov za kontrolo mleka na mitnicah. Aparati so prav praktični in priročni ter se bodo rabili na vseh večjih mitnicah ob glavnih cestah, mimo katerih prihajajo zunanje prodajalke mleka v mesto. Sedaj je bila kontrola precej težavna, ker so morali biti tržni organi vedno le na enem kraju s svojim kontrolnim aparatom, dočim bo sedaj imela vsaka mitnica aparat tako, da kršnega mleka ne bo več mogoče voziti v mesto. Na tržnem nadzorstvu samem se bo redno vršila kemična preiskunja mleka. Zadnje čase dovajajo mlekarice v Ljubljano dobro mleko in so prav redki primeri, da bi kontrolni organi slabo mleko zaplenili in razlili.

—Iz Regulacija Gradaščice. Hidrotehnični oddelek banke uprave prične v kratkem z regulacijo spodnjega loka Gradaščice od Kolenjice do izliva v Ljubljano. Od trnovskega mostu navzgor proti Kolenjici so že začeli podirati stare visoke ješe, vrbe in drugo dreve, ki je delalo prav lepo senco potoku. Ob potoku je bilo poleti tudi živahno ptičje žvrgolenje. Sedaj se bodo ptice pač selile na gmajno. Gradaščica je na nekaterih krajih ob obeh straneh že ob vse dreve. Posekati nameravajo tudi Hribarjev gaj, kjer so bile osobito pred vojno, pa tudi prva leta po prevratu ljudske veselice. Romanika ob Gradaščici mineva. Za »Pasjim brodom« in »Polmondom« izginja Hribarjev gaj. Dreveja ob Gradaščici itak ni škoda, ker zapira stanovalcem bližnjih hiš razgled. Zato naj čim prej izgine.

—Iz Prodaja steriliziranega mesa. Organi mestne klavnice so lani zaplenili 96 praševcev, katerih meso je bilo ikasto. Prejšnja leta se tako meso ni smelo prodajati. Lani pa si je mestna klavnica nabavila moderen sterilizator, s katerim se sterilizira vse ikasto meso tako, da je dobro za prodajo in ni zdravju škodljivo. Mestna klavnica prodaja tako meso na prosti stojnici ob dnevih, ko vodstvo odredi prodajo. Stojnica je postavljena pri klavnici. Meso se prodaja po 10 Din in ljudje ga radi kupujejo.

—Iz Umrlj so v Ljubljani od 18. do 25. t. m.: Ogrizek Jakob, mestni ubogi, 72 let, Japljeva ul. 2; Anton Kozamernik, zidarski moister, 58 let, Celovška c. 88; Marija Gajšek, žena pogrebne podjetnika, 40 let, Zaloška c. 1; Jerica Grabnar, posestnica,

Maxime de Frileuse je za hip umolknil, potem je pa vprašal nekam plaho:

—Povejte mi po pravici, ali ne poznate več barona Landry Vürfa, odkar ste izgubili vse premoženje?

—Kaj mislite s tem? — je vprašala Magdalena de Vaulnes, ki se je bala, da Maxime de Frileuse slut, kaj imata z Vürfom.

—Rad bi vedel, ali se more ta človek še vedno bahati, da ga ljubite.

Magdalena je ogorčeno protestirala: —Ta podlež mi je zdaj tu! Sploh se mi pa zdi, da ga nisem nikoli ljubila. Zdaj ga pa v dno duše sovražim.

—Saj sem vedel, da je tako! — je vzklilnil Maime de Frileuse ves srečen.

—Potem takem pa ne razumem, zakaj ste se dotaknili te moje najbolj skledne rane, — je dejala vohunka.

—Ker so mi pravili da se mudi Vürf v Nizzi.

—Nekdo je vam to pravil?

—Da.

Ta odgovor je prisilil Magdaleno izpremeniti taktiko.

Nekdo je moral videti Landry Vürfa, ko je prihajal k nji. Zato ne more tajiti, da se je res sestajal z njim. Zakrila si je torej obraz, kakor da hoče pokriti sramežljivost, in zašepetala je:

—Najbolje bo, da vam povem vse po pravici. Morda vam resnica ne bo prijetna, toda vedela bova vsaj, da ni med nama nobene tajne.

Nisem lagala, ko sem vam priznala, da sem prekinila vse stike z možem, ki me je pahnul v nesrečo. Da bo pa

razmerja enkrat za vselej konec, je bilo potrebno obojestransko soglasje.

Jaz sem bila do grla stla razmerja, ki mi je prineslo samo razočaranje. Vürf je pa še vedno lažil za menoj. Čim bolj sem se ga ogibala, tem bolj se mi je vsiljeval.

Odpotovala sem iz Pariza, ne da bi mu povedala, kam sem namenjena. Upala sem, da me ne najde. Zal sem se temeljito zmotila. Komaj sem bila teden dni v Nizzi, že je prispejal za menoj.

Mislil je, da ga še vedno ljubim. Čeprav sem mu opetovano povedala, da je med nama vse končano, je prihitel za menoj. Nekega dne je prišel k meni in tu v tej sobi — o, srām me je povedal! — je zahteval, naj se mu zopet ndam.

Morala sem se energično upreti temu pohotnežu. Da bi zmazala, sem si pomagala z ženskim orožjem. Grizla sem ga in mu izpraskala obraz. Skratka, storila sem vse, kar je bilo v mojih močeh, da me je moral pustiti pri miru.

Odšel je z grožnjo, da se vrne in osveti. Pene je imel na ustih, ko mi je zagrozil z osvetjo. Mislila sem, da sem izgubljena.

Toda že naslednjega dne sem se seznanila z vami, dragi prijatelji. Skozitajna vrata mojega srca je posijal v moje bedno življenje žarek nove nade.

Mislila sem, da sem našla v vas zaščitnika, bila sem prepričana, da bi me rešil tega Landry Vürfa, če bi vas prošla.

Marcel Priollet

Seržant Diavolo

Roman

Zdelo se ji je, da njeno srce ne more več prenašati strašnih muk. V ženski, ki jo je vrgla v ječo, je slutila mlada kneginja toliko podlosti in hudobije, da je skušala zadržati solze. Vpričo ni ni hotela več plakati, da bi se ji ta satan v ženski podobi ne rogaj v obraz. Nedolžna žrtve intrig je tiho ponavljala:

—Ta ženska laže... Boris me ljubi... Napenia vse sile, da me najde... Boris me ljubi.

In ta misel je nesrečno kneginjo vsaj malo potolažila.

Magdalena de Vaulnes je bila očividno razočarana, da je njena jetnica tako mirna. Malo je manjkalo, da ni protestirala kakor gledalec, ki pride v gledališče, pa vidi dolgočasno igrro.

Nedvomno si je hotela izmisлити nove muke, da bi uboga kneginja še bolj trpela, toda ta čas je zapel v veži zvonec.

Tajna klet je bila namreč zgrajena tako, da se je tudi v kleti dobro slišalo, če je kdo pozvonil. Magdalena je hitro zaklenila vrata in hitela iz kleti.

V kot toaletne sobice je vrgla maslo in oblekla plašč, katerega je navadno nosila doma.

Demon je potreboval komaj dobro minuto, da se je prelevil v dražestno

žensko. Ko je drugi zapel zvonec, je hitela v vežo in odprla vrata.

Vedela je že vnaprej, kdo zvoni. Dvojna vloga je je tako veselila, da je postala naenkrat dobre volje.

V kleti je ječala sestra na gnili slami brez zraka in svetlobe, tu je pa prihajal njen brat ves srecen, da bi mogel kramljati z lepo vdovo.

Ta položaj je bil pravi balzam na skeleče rane Magdalene de Vaulnes. Zato je bila izredno prijazna in lepega seržanta je sprejela z odprtimi rokami. Znala je tako izborni igrati svojo vlogo, da mu še na misel ni prišlo, da ga pozna.

—Prijatelj... dragi prijatelj! Kako me veseli, da ste prišli!

Bila sem otožna... Dolgočasiu sem se... Težko mi je bilo pri srcu... Z vašim prihodom je pa posijalo solnce v moje tiho domovanje... Prišli ste kot nalašč... Verjemite mi, da sem vam iskrena prijateljica... Upam, da ne dvomite o tem.

—Ne ne dvomite, — je odgovoril Maxime in stiskal roko, katere Magdalena ni umaknila.

—Toda žarka utehe nisem mogel prinesiti od zunaj, ker sem našel sonce tu pri vas.

—Nikar ne pretiravajte!

Vaš očitek, draga prijateljica, ni utemeljen. Saj dobro veste, da ne morem točno izraziti svojih misli.

—Hočem vam verjeti, — je dejala smeje in ga zapeljivo pogledala. Na videt je bila tem bolj ljubezljiva z bra-

tom, čim bolj kruto je ravnala s sestro.

In ker je ohranila vse manire žene iz višjih krogov, je vzela gostu čepico in ga posadila kraj sebe k oknu, da bi mogel obudovati slikovitost sosednega trga.

Maxime je sedel ves srecen in zamaknjen v lepo vdovo. Govoril je o dežju in lepem vremenu, ni se pa upal spregovoriti o nečem, kar mu je težilo srce.

Bil je v zadregi, ker bi bil moral izgovoriti vpričo Magdalene ime moža, ki je bil baje dolga leta njen ljubček.

In moral se je spomniti nesrečne Beatrice, da se ojuinaj vprašati Magdaleno de Vaulnes. Z drhtečim in prosečim glasom je spregovoril:

—Zaupajte mi svoje križe in težave, madame. Zav

Moda in ženski kotiček

Koštrunčki, zajčki in kozlički pojo

Ljubljana je siromašno mesto in zato se mora večina naših dam zadovoljiti z imitacijo krzna

Ljubljana, 25. januarja. Pred leti so nosile v Ljubljani kožuhe samo najbolj imenitne in premožne dame, zadnji dve leti so pa kožuh postali velika moda tudi pri nas. Tudi Ljubljana noče zaostajati v modi. Po mestu vidimo vedno več kožuhov in plaščev s kožuhovino. Kožuhovina je v modi in modi in ljubo tudi Ljubljankam vse žrtvujejo.

Imam prijatelja, ki se vedno razburi, kadar mu pripovedujem o slabih razmerah in splošni miselnosti. Ozri se samo malo okoli in sešete Ljubljankam v kožuhih, ki so vidna in jasna priča, da je blagostanje naroda od dne do dne večje, mi pravi vedno, kadar mu omenim ubožanje Ljubljankam. Prijatelj, mu odgovorim, ljubljanski kožuhovi so večina imitacije. Poglej, tole je koštrunček, tole zajček. Izgleda kakor pristno, dragoceno krzno, je pa poceni in kar je poglavito, Ljubljankam imajo v njem zavest, da so a la dernière mode.

Zakrknjenemu prijatelju je težko dopovedati, da so kožuhovi po ljubljanskih ulicah, katere smatra za dokaz blagostanja najširših plasti naroda, samo dokaz velike nacionalne zavesti naših dam, kajti zajčki in backi, pa tudi lisice so domači, z naših zelenikov, hlevov in lisičjih lukenj. Gospod profesor bi rekel, da je to gospodarska »avtarkija« (Selbstgenügsamkeit, bi se pripomnil) in da so naše dame prevažen narodno gospodarski faktor.

Imam pa še drugega prijatelja, ki je z dušo in telesom (ali z želodcem) lovec in mu kane debela solza vselej, kadar »fenta« zajčka, čeprav se mu istočasno pocedi slina iz ust. Ta prijatelj me pa žalosten opozori na kožuške naših dam, češ, da bi bili vsaj pristni. Možno namreč filozofira spričo kožuhov takole: Kožuh ali kožuhovina plašč hoče imeti danes že vsako revše. Ker vlada splošna miselnost, si ne morejo kupiti pristnega krzna, zato kupujejo imitacije, to so naši zajčki in lisice (pri teh besedah je že močno ginjen), katere streljajo kar na slepo zaradi krzna in jih bodo na tak način v kratkem popolnoma iztrebili (solza mu kane iz desnega očesa). Moda, ta prokleta moda! Ma, res, moda je kriva, ga potolažim. Da je moda vsega kriva, se pa gotovo vselej naši krznarji. Ni jim treba več naročati dragega krzna v tujini in promet z domačim je od leta do leta večji.

Kako to, sem vprašal ljubljanskega kr-

znarja, da hoče že vsaka kožuh ali vsaj plašč s kožuhovino, saj je bila to pred leti redkost na ljubljanskih ulicah. Krznar mi je razložil: Kaj mislite, da bodo naše dame nosile navadne plašče, kakršne imajo že vse kmetice. Le poglejte ob nedeljah po deželi. K maši pridejo kmetice vse v lepih plaščih, imenitnejše in imovitejše jih pa imajo obšite s kožuhovino. Kaj mislite, zakaj nosijo vse Ljubljankam škornje? Zato vendar, ker imajo že vse na deželi snežke! A tako, sem se oddahnil, kajti nedavno sva si s tovarišem belila glavo s premišljevanjem o vzroku letošnje mode škornjev v Ljubljani, toda našla ga nisva. S tem je problem rešen, krznar ga je rešil.

Ker so bile v trgovini navzoče tudi dame, mi je krznar namignil in šla sva v pisarno. — Veste, mi je pojasnil, so strašno užaljene, če se govori vpricho njih preveč glasno in odkrito o imitacijah, o kozličkih in backih. Če jim ponudim »backa«, so užaljene, ponuditi moram imitacijo nuzriet ali vidro.

— Torej koštrunčki so letos v modi? — Strizeni koštrunčki v vseh barvah, beže, sivi, drap. Letos smo prodali največ koštrunčkov; razmeroma to krzno ni drago in izgleda kakor pristno. Razen tega je to hrvalčno in lepo krzno.

— Luskuz naših dam je torej bolj navidezen?

— O luskuzu sploh ni govora. Kožuhovi so trpežnejši kot plašči, saj se izplača vsaki dami, če kupi kožuh. »Luskuz« na naših ulicah je pa večina na obroke, mi je še pošepnil na uho.

— Torej obročni luskuz?

— I kajpak!

Vse, kar se vidi na ljubljanskih ulicah, pa tudi ni imitacija. Tudi pristnega draga krzna se v Ljubljani kupuje vedno več. Perzijanar, ki je najfinišni in najdražje krzno, ne pride nikoli v modo. Letos naše dame mnogo nosijo tudi gladek murmel in pešaniki murmel, zato, ker je rjave barve in je ta barva modna barva. Po ljubljanskih ulicah skače letos tudi precej ruskih žrebčkov in tirolskih krtov, pa tudi zajcev in lisic. Največ lisic so prodali po predvajanju filma »Divje orhideje«, kjer je imela Greta Garbo kar šest lisic kot obšiv na plašču. Ampak največ je po ulicah backov, ki so izpodrinili celo dolgohude. Je že tako, ker hoče imeti vsaka »pelcmanter«.

glavo ter ga z ljubeznivim pozdravom voditi v hišo.

V primeru, da je mož morda pripeljal v hišo gejšo, ne sme kazati nikake nevolje, nego mora tudi spremljevalko svojega moža sprejeti najprijazneje, ji postreči s pečivom in čajem in se docela posvetiti njeni zabavi, četudi morda mrje od ljubosumja. V globoki udanosti napram možu se mora izogibati vsega, kar bi v gejši vzbujalo sum, da je slaba zakonska žena in gospodinja ...

Drug primer: Ob novem letu prinašajo gejše svojim najzvestejšim posetnikom različne darove v hišo. Gospodinja mora tako gejšo sprejeti z vso prijaznostjo in gostoljubnostjo. A gejša obdaruje tudi njo in se ji zahvali, da je smel njen mož v preteklem letu tako pogosto k njej ter jo prosil, naj ostane tudi v bodoče tako. Ta običaj obstoja še danes. In Japonkam, ki ne poznajo evropskega življenja, se to ne zdi posebno hudo ...

Žena moževa last

Ko odhaja japonska nevesta iz domače hiše, dobi od očeta mal, tako imenovani harakiri - nož. Harakiri jo oče pouči in ji z vso strogostjo zaukaže: Odslej si popolna last moža in njegove rodbine. Proč od svojega zakonskega druga ne sme nikoli več; pod nikakimi pogoji ne išči zavetja v hiši staršev. Ko bi bilo življenje ob možu le pretežno in nezno ter ne najdeš nikakega izhoda več, tedaj naj ti bo svetovalec in rešitelj — harakiri-nož ...

Svoje starše sme posetiti japonska zakonska žena le, ako ji to dovoli tašča, ki ima sploh vso oblast nad njo. A ti poseti morajo biti redki in kratki. Vse življenje poročene žene je pomizno udano suženjstvo možu in njegovi obitelji. Možu je dovoljeno vse, njej nič. Kot vdova se Japonka po novih zakonskih odredbah pač sme iznova poročiti, ali rodbina prvega moža ji to hudo zamerja.

V preteklih časih je bilo Japoncem dovoljeno imeti več žen. Pred dvema letoma pa je bilo tudi na Japonskem uvedeno enoženstvo. Kar se tiče ločitve zakonov, lahko Japonko z vso pravico postavimo ob stran Amerike. Vendar se dogajajo ločitve le v srednjih slojih, ugledni in visoki krogi ne marajo na ta način »omadeževati« imena svoje rodbine.

Ženske šole

V splošnem je Japonka po evropskem vzorcu prav mnogostransko naobrazena. Analifabete je najti le med prav starimi ljudmi, ker je na Japonskem, kakor pri nas, že dolga leta šolski pouk obvezen. Japonke kažejo mnogo smisla in ljubezni do študija ter so povečini prav nadarjene. Za njihovo izobrazbo skrbijo sledeče šole:

Otroški vrtci, osnovne, meščanske, srednje in visoke šole, zavodi za izobrazbo babic in oskrbnih sester in za gojitve ženske higijene ter končno učilišče za duhovnice. Omenbe vredne so tudi šole za hčere iz višjega plemstva, to so šole za princeze. Tu je posebno važna nega in okrepitev telesa. Telovadnica je opremljena najmoderneje. Vsaka študentka ima lastno toaletno sobo in svojo kopalko. Japonske princeze se odgajajo predvsem za dobre, zdrave matere. — Vsako večje mesto Japonske ima tudi svojo šolo za služkinje; njen učni načrt ne obsega samo pouka o hišnih in gospodinskih poslih ter ročnih delih, marveč tudi zemljepis, zgodovino, računstvo in slovstvo. Šola nudi dekletom tudi socialno zaščito in pomoč.

Japonka in javnem življenju

Japonke delujejo v raznih poklicih. Imajo japonske učiteljice, profesorice, obkrobnice, zdravnice, učiteljice glasbe in petja, učiteljice čajnih in cvetličnih ceremonij, pisarniške uradnice, voditeljice trgovin itd.

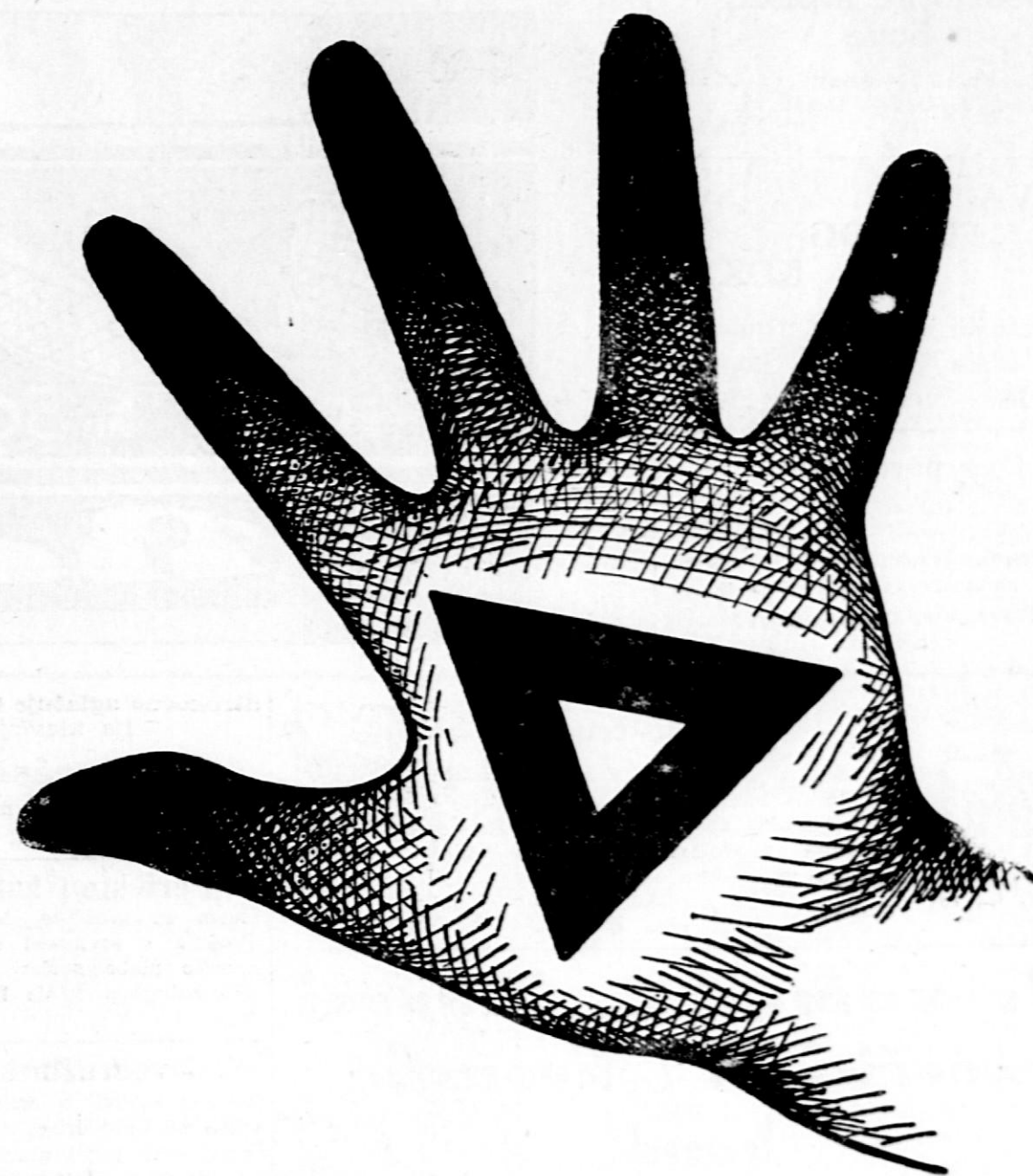
Na Japonskem je od l. 1925 uvedena aktivna ženska volilna pravica, t. j. žene smejo voliti moške v državne in občinske zbornice, same pa ne morejo biti izvoljene. Toda že je opaziti krepko feministično gibanje. Veliko je že številu žen, ki se z vso odločnostjo upirajo duševnemu in telesnemu suženjstvu, toda starih, globoko ukoreninjenih tradicij ter okorelih nazorov sebičnih moških in tudi mnogih nazadnjaških žen ni tako lahko premagati. Do končne zmage vodi pač še mnogo truda in bojev. Za enakopravnost, prosveto in socialno zaščito žene se zavzemajo mnoga in različna ženska društva, ki se tudi zavzemajo za odpravo nizkih čajnic z gejšami (javnih hiš).

Najvažnejša je ženska organizacija Senen-da. Odbor obstoja iz najuglednejših moških in ženskih pedagogov ter izdaja mesečni poljudno znanstveni in vzgojni zveznik: obravnava pa tudi vsa tekoča dnevna vprašanja. Društvo ima po vsej Japonski okoli 3639 podružnic z 1.300.000 člani.

Položaj nezakonske matere je država pred dvema letoma uredila po evropskem vzorcu. Nezakonska mati uživa zaščito po zakonih in nezakonski oče je primoran plačevati alimente za otroka.

V javnem življenju se je ugled žene že dokaj dvignil. Včasih se Japonke niso smele udeleževati nikakih javnih uradnih prireditvev. Pred dvema letoma pa je ministrski predsednik privrkal povabil tudi žene ministrov in drugih dostojanstvenikov na uradno zabavo. Dvorskimi prireditvami pa so se tudi že prej smele udeleževati japonske najvišje plemenitke.

Japonke imajo že mnogo let več ženskih listov, ki prinašajo članke o gospodinjstvu, modi, odgoji, o higijeni, telesni kulturi ter mnogobrojna navodila za pravilno zakonsko življenje. Liste urejajo ženske, sodelujejo pa pri njih številni učenci, profesorji in zdravniki. Vsak list ima svojo

VIM SNAŽI VSE

posvetovalnico, ki odgovarja na razna stavljenja vprašanja.

Na raznih inozemskih vseučiliščih že dolga leta študirajo mnoge Japonke, največ v Ameriki in na Angleskem. Za svoj študij si izbirajo najraje medicino, filozofijo, slikarstvo, glasbo in petje.

Prva žena, ki si je pridobila svojo izobrazbo v tujini, je bila ga. Atomi, ravnotelečica šole princez. Umrla je lanko leto kot 89letna starša.

V Ameriki so pred 50 leti na izrečno željo japonskega cesarja študirale tri Japonke po imenih Sutematsu, Tsuda in Urifu in pozneje še gospe Atomi in Mirata. Vse so si pridobile naslov profesorice. In ko so se z ostriženimi lasmi in skoraj v moških oblekah vrnile na Japonsko, so hotele japonsko ženstvo dovesti do pravečatega prevrata. Toda oblasti so jih kratkoma zaprle v ječo. Ali tudi ta strogi nastop ni zajel njihovega započatega dela. Dale so inicijativno za ženski pokret, ki so ga — vrnivše se iz zapor — pač bolj skrivaj in diplomatično nadaljevale. Uspeh je že velik.

Po vsej Japonski je danes okoli 1500 zdravnic. Prvi sta jim krčili pot pred 48 leti mladi Takahashi in Ogino. Ko sta zaprosili ministrstvo notranjih del, da bi smeli izvajati svoj poklic, ju je oblast kratko odbila. Ostali sta tri dni in tri noči v ministrovih predsobi in sta končno le dosegli svoj cilj, t. j. dovoljenje, da smeta zdraviti. Sedaj pa ni bilo bolnikov; ljudje jima niso zaupali takoj spočetka. Odpotovali sta v Berlin, kjer sta se hoteli izpopolniti svoje študije. Toda v tistih časih tudi v Berlinu žene niso imele dostopa do medicinskih študij. Odločni Japonki sta grozili, da napravita na dvorčiču univerze harakiri; na ta način sta izsilili dovoljenje, da smeta kot izredni slušateljci nadaljevati študije. Japonske žene slave že drugo desetletje, vsakega 6. marca, na cesarčin rojstni dan, svoj **Materinski praznik**. Cesarico smatrajo za mater vsega naroda. Od vsega spočetka so včlanjene v Mednarodni ženski zvez. Ženska društva se zlasti trudijo, da odpravijo suženjstvo gejš, doslej so dosegle Japonke vsaj toliko, da starši ne smejo prodajati svojih hčera v čajnice, dokler niso dosegle 16. leta.

Nazaj k dekorativnosti

Reenična je trditve, da je moda najboljše izražilo vsake dobe. V modi se odražajo ideje in kulturne smeri. Stari modni listi so navadno groteskni, toda to, kar vidimo v njih, je bilo v onih časih ideal. Moda ne pozna ravne poti, njen razvoj je spirala. Še ni dolgo tega, ko je imela moda na svojem ščitcu napisano: dekorativno! Toda svetovna vojna je temeljito posegla tudi v krajstvo mode in moderne ženske so začele ugovarjati, da niso lutke, da morajo služiti in da nimajo ne časa, ne denarja, da bi se oblačile razkošno in komplirano. Zahotelo se jim je praktičnih, preprostih oblačil in kratke las. Moda zadnjih let je prekršila tradicijo. Vse dekorativno se je moralo umakniti praktičnemu.

Feministke so bile vesele, toda njihovo veselje ni trajalo dolgo. Na svetu menda ni ženske, ki bi hotela nositi vedno eno obleko. Tako je bilo tudi s praktično in preprosto modo. 10 let je vladala, naenkrat je pa prišlo dolgo, resasto, elegantno krilo. Ženski svet se je malce ustrašil, ozrl se je po gledaliških in filmskih zvezdah, potem se je pa razlegel klic: Zivela nova ženskost! Zivela dekorativnost!

Toda vse se da utemeljiti. Na svetu so in najbrž tudi bodo dekleta z aktovko, doktorke, smučarke, letalke ali pa celo gospe minister na predsedniškem mestu zelene konferenčne mize. Na drugi strani je pa tudi razkošje vedno večje. Namesto pošnega voza in tesnega vagona iz l. 1830 imamo zdaj brzovlake s spalnimi in jedilnimi vagoni. Iz vojaškega in sportnega tipa letala se je razvilo veliko potniško letalo, v katerem se pušči človek kakor doma. Moderna ženska hoče biti deležna vseh pridobitev naše dobe. Po delu hoče biti resnična ženska v čipkah in krznu.

Moderna ženska telesna vzgoja

Pred kratkim je izšla v založbi Belo - modre knjižnice ge. Ljudmille Šlibar - Svetličeve »Moderna ženska telesna vzgoja«. Avtorica, profesorica telovadbe, jo je namenila »naši ženi brez razlike starosti in poklica«. V uvodu pravi, da je prišla do prepričanja, da je treba čistiti pojme o smotreni telesni vzgoji v najširših krogih našega ženstva. Smotrena telesna vzgoja žene brez razlike starosti in poklica pa je ne samo neobhodno potrebna, temveč — o čemer naše žene še sedaj večina dvomi — tudi mogoča. In to brez stroškov in brez velikega truda!

Neusmiljeno orje čas na zunanosti in notranosti ženskega telesa, ki se ne neugnuje s smotrenim gibanjem. Vsak dan starost se začrta na njenem licu, na oblikah njenega telesa, na vsaki njeni kretnji. Le gibanje ohrani mladost telesa in duha, mladost pa je lepota. S primernim gibanjem se pospešuje krvni obtok in dovaja tako več hrane s krvjo v vsako mišico in v vsak organ telesa.

Ni pa vsako gibanje primerno nežnemu ustroju ženskega telesa. Pretežno delo, ki telo preveč utruja, ga ne neugnuje in razvija, bodisi da je to delo poklicno delo ali pa sport, ki si ga izbere ženska v razvedrilo.

Po mnenju avtorice mora ženska, da se lahko z razumom polubi v resno delo moderne ženske gimnastike, poznati vsaj v glavnem ustroj svojega telesa. Avtorica govori obširno o njem ter prehaja nato k lepodržnim in dihalnim vajam. Posebno poglavje o zdravstvu končava prvi krajši teoretični del.

Drugi daljši praktični del vsebuje dnevne vače, pregled vaj in učinkovitost vaj na človeški organizem. Navedene so tri skupine: A, B in C. vsaka s po 12 vajami. Ne katere vaje ilustrirajo slike. Knjiga bo dobrodošla vsemu našemu ženstvu. Napisana je s preprosto besedo in je v njej malo strokovnih, tehničnih izrazov, ker je avtorica, da bodi knjiga kolikor mogoče jasna in poljudna.

NOGAVICE z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Japonka o japonski ženi

Zanimivo predavanje ge. Skuškov, ki kot Japonka dobro pozna razmere v stari domovini

Ljubljana, 25. januarja.

Sinoči je predavala ga. Skuškov, rojena Japonka, ki živi v Ljubljani. Iz njenega predavanja posnemamo:

Plemenita, skromna in dobra

Japonko v Evropi čestokrat zamenjajo s kitajsko ženo, dasi je med njima velikanski razloček. Medtem ko je Kitajka oblačljiva »jahan«, t. j. obleko, katere hlače segajo prav do gležnjev in imajo mnoge zlasti v notranjosti Kitajske živeče žene namenoma skazane noge ter nosijo v ušesih uhane, nosi Japonka kimono, ima povsem normalne noge in ne pozna uhanov. Jezika obeh pa sta približno tako različna kakor n. pr. slovensko in špansko.

Japonka spada med najskromnejša ženska bitja na svetu. Njene glavne čednosti so: brezmejna potrpežljivost, slepa pokorščina, dobrotljivost, velikodušnost in velika požrtvovalnost, ki se izpričuje v vsem njenem dejanju in nehanju. Mnogi znameniti učenjaki in raziskovalci so hvalili Japonkino milobo, udanost in ponižnost. Sloviti Lavkadionah je lepo in v kratkih besedah izrazil bistvo Japonke:

»Japonska žena odpušča stokrat, se žrtvuje tisočkrat in prenaša mirno največje omalovaževanje; toda ne spoznali bi je več, kadar žalimo njeno čast, ki jo brani s pogumom leva in sega hladnokrvno po nožu, da izvede »harakiri«. Ali preden pride do takega izbruha, prav temeljito preudari ves položaj, da nikoli ne ravna nepremišljeno ali nepričakovano.«

Nauki na pot v življenje

Vse našete lastnosti goji mati v svojih hčerah in utrjuje je prav od malega. Ko so dekleta godna za možitev in jim starši izberejo bodočega moža, takrat mati razjasni mladi hčerki-nevesti pomen in namen zakona ter ji da na novo življenjsko pot približno te nauke:

1. Kakor hitro se omožiš, nimaš več doma pri svojih starših in je edinole dom tvojega moža tvoj dom. Glej, da čim prej pozabiš svojo rojstno hišo. Ostavila si jo in vrnitev vanjo ni več mogoča.

2. Glavna oseba v tvojem novem domu je tvoj mož. Popolnoma izključeno je, da bi mu na kakršnikoli način ugovarjala. Slepo mu moraš biti poslušna in je že oči mu moraš čitati vsako njegovo željo. Ako bi ti mož slučajno storil kaj neprijetnega ali bi ti delal krivico, se na noben način ne smeš jeziti nanj. S prijaznim obrazom in z najlepšimi besedami ga izkušaj pomiriti in mu v vsem pritrjuj! Ogibaj se vsakega, tudi najmanjšega prepira z njim!

20odstotne kronske bone

*kupuje Puška štedionica, založni zavod d. d., Ošljek, Desetičina ul. 27. 110/L

**DRVA
PREMOG
KOKS**

pri družbi »Kurivo«, Dunajska cesta št. 33. — Javna skladišča. Tel. 3434. 11-T

Dva parna kotla

kompletna, bakrene cevi, železne kandelabre, motor 8 HP, kompresor, krožne škarje, stroj za robljenje pločevine, sidra, prodaja Franc Stupica, železnina v Ljubljani

Znižane cene!

Oglejte si igrače in otroške vozičke, bicikle, holenderje, male avtomobile, šivalne stroje, najnovjša dvokolesa pnevmatiko itd. Velika izbira. Prodaja na obroke. Ceniški franko. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovaška cesta 4.

Ne zamudite čimprej obnoviti 20% kronske bone

pri menjalnici REICHER & TURK v Ljubljani, Prešernova 44, da ne boste utrpeli popolno izgubo

Sodavičarji!

Najboljše in najcenejše la. češke sifonske, kraherlske limonadne

bele in zelene steklenice ter vse v to stroko spadajoče potrebščine, dobavlja

Čehostaklo
Ljubljana, Komenskega ul. 20

za plesno sezono
AKABERNE

Strokovno uglašuje ter popravlja klavirje

G. Jurásek,
Ljubljana, Ključavničarska ul. št. 3 — Mestni trg 22 4/T

Perfektno kuharico
iščem za graščino. Nastop takoj. Prošnje s prepisom sprave in oznako plače poslati na naslov: »Vlastelinstvo grofa Eltza, Vukovar« 701

Dvodružinsko hišo
lepo, z vrtom, pripravno za gostilno ali kako drugo obrt, prodam. Stanovanje takoj prosto. Pol ure od glavnega kolodvora, Dunajska cesta, avto postaja. Plačilo pogoj. Jaka ugodni. Ponudbe na upravo ega lista pod »Zelo ugodno 650«.

Lep trgovski lokal
na glavnem trgu v Kamniku, opremljen, oddan s 15. februarjem v najem. Ponudbe sprejema Linke Sax, Maribor. Grajski trg. 679

Premog
in DRVA najboljših vrst dobavlja
I. Pogačnik
Bohoričeva 5. Telefon 2059 94-L

Želodčno tinkturo
preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodca. Priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani 87-L

Premog
in popolnoma suha drva dobavlja na dom A. Jerancič, Karlovska cesta št. 8. Telefon 3457. 113-L

Absolvent
dveh kmetijskih šol z večletno prakso in prvovrstnimi izpisi v gospodarstvu, gozdarstvu, vrtarstvu, vešč vseh pisarniških poslov, nemškega in državnega jezika. Želi premeniti službo kot ekonom. pisarniški uradnik ali skladiščnik, grem tudi v južne kraje. Ponudbe »pod zanesljiv«/661 na upravo »Slov. Naroda«.

Gostilno
v najem išče miren, kavcije zmogel zakonski par brez otrok, z osebno pravico. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Gostilna 688«.

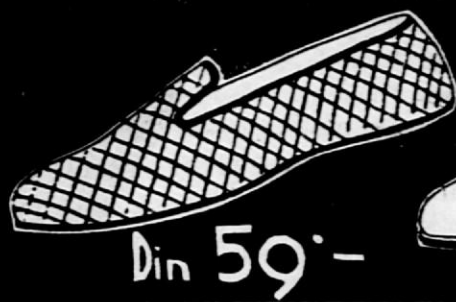
Brivskega pomočnika
dobrega delavca pri postrežbi gospodov in dam, sprejme takoj St. Schnur, Slav. Orabovica. 704

Vinograd
pol ure od Črnomlja, dobro negovan, 4248 kv. m, okoli 4000 trtja, z breskvami, z udobno zidnico, hlevom, vsem orodjem in posodjem, na prodaj. — Poizve se v Ljubljani, Rimska cesta 7-4 ali pri g. Jož. Vardjanu v Črnomlju. 703

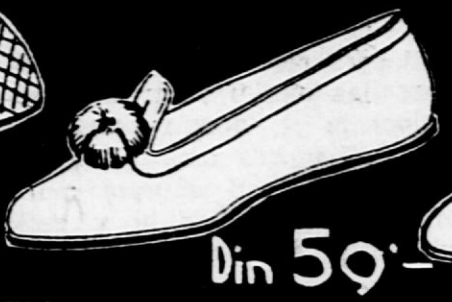
Ali nočete ozebti

Din 49-

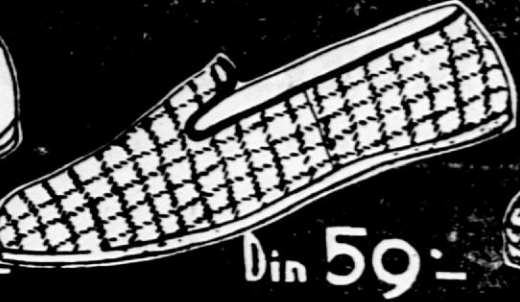
Din 59-

Din 59-

Din 59-

Din 59-

Din 49-69-

ako doma nosite toplo obutev

Inventurna prodaja

od 20. I. do 8. II.

Za res ugoden nakup naj Vam jamčijo cene, kvaliteto blaga naj si vsako brezobvezno ogleda v trgovini, ozir. izložbah!

Pletenine :

Volnene čepice za dame in otroke od .	Din	7.—
Pleteni šali, čista volna	»	13.—
Klobučki, otroški, iz klobučevine	»	18.—
Damska vestica iz najboljših volne	»	59.—
Damski pullover jaquard, vzorčast	»	69.—
Damski pullover, najnovejši vzorci	»	75.—
Damske pletene jopice, površne	»	120.—
Damska pletena obleka, la cefir volna	»	198.—
Otroška vestica, la kvaliteta	»	38.—

Perilo :

Damska kombineža-hlače iz barvastega batista	Din	25.—
Damsko kombineža-krilo, barvasti batist s čipkami	»	25.—
Spalna srajca, barvasti batist, s 6 cm širokimi čipkami	»	39.—
Damske maje tricot, brez rokavov	»	19.—
Damska kombineža, svileni tricot, s široko čipko	»	72.—

Predpasniki :

Dekliški lister predpasnik	»	23.—
Predpasniki za dečve	»	16.—

Galoše :

Otroške galoše, znamke Tretorn	Din	56.—
Otroške snežke, znamke Tretorn	»	78.—
Damske galoše, znamke Tretorn	»	75.—

Svila :

Lamé, svilen, 96 cm šir., v m. bar., m	Din	39.—
Chantung svila v vseh barvah, m	»	49.—
Pralna svila, vzorčasta, m	»	39.—
Crép de chine v barvah, pr. 95., sedaj	»	69.—
Crép de chine, prej Din 68.—, sedaj	»	49.—

Za gospode :

Srajca, vzorčasta, iz cefirja	Din	59.—
Pyjama iz double flanele	»	168.—
Listnice, usnjene	»	24.—
Rokavice, usnjene z malimi napakami, od	»	39.—

Ne odgovarjajoče zamenjamo!

Pošiljamo proti povzetju!

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjal

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj!

IVAN BERNIK

izdelovatelj žaluzij in rolet

LJUBLJANA LINHARTOVA UL. 16

Naprava rolet v stara okna brez poškodovanja zidu in slikarije.

Posebno priporoča rolo za okna pri novih stavbah, sistem »Ljubljana«. — Najcenejša dobava vsakovrstnega ripsa in damast-rolo (drvonitke) po vzorcih. — Žaluzije se izvršujejo v vseh barvah po želji naročitelja »FLOS« avtomatični zastorni zavijalci vedno v zalogi. Novost! Vsakovrstne orijentalne zavese med okni. — Vsa popravila se točno in ceno izvršujejo. Pojasnila in proračuni brezplačno. 700

Šivalni stroji

„Gritzner“ „Adler“

„Kayser“ in kolesa,

najboljši material,

precizna kons rukcija, krasna

oprema ter najnižja cena

kakor tudi

pisalni stroji

„Urania“

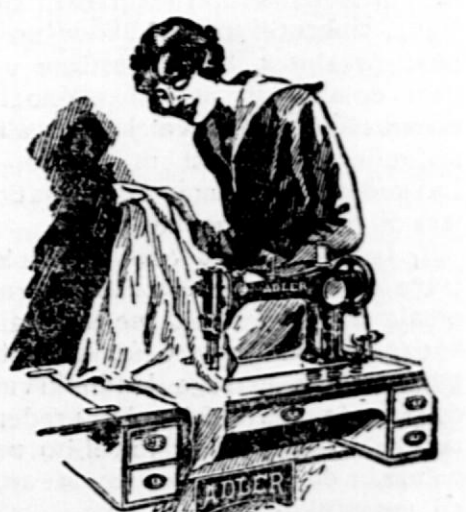
so samo

pri Jos. Peteline, Ljubljana

Telefon 2913

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Večletna garancija! Pouk v vezenju brezplačen

POZOR, GOSPODINJE!

„SIDOL“

že 30 let priznано najboljšo sredstvo za čiščenje in poliranje vseh kovin, čisti tudi okna in ogledala. Pri nakupu pazite na zak. zaščiteno znamko in ime

„SIDOL“

Mag. št. 2202/30 ref. III.

RAZGLAS.

Pozor, trgovci in obrtniki!

Mestni magistrat v Ljubljani poziva na podstavi člena 18. zakona o merah, Ur. l. 252/70 iz leta 1928 vse v Ljubljani bivaajoče obrtnike, ki se bavijo z izdelovanjem meril in merilnih priprav (t. j. z izdelovanjem in popraviljanjem tehtnic, uteži, tekočinskih mer itd.), da prijavijo svojo obrt kontroli mer in dragocenih kovin v Ljubljani, Pred Prulami 17.

ter temu uradu naznanijo tudi kraj, kjer je delavnica ali lokal, v katerem se merila prodajajo.

Enako poziva mestni magistrat one v mestu bivaajoče trgovce, ki prodajajo merila in merilne priprave (krčmarske steklenice!), da istotako prijavijo svojo obrt in lokal kontroli mer.

Prijave naj bodo kolekovane z taks. znamko à Din 5.— in opremljene z overovljenimi prepisi obrtnih listov.

Zadnji rok za prijavo je 5. febr. 1930; zamudniki bodo kaznovani v smislu čl. 36. zak. o merah z globo od 30—500 Din.

Mestni magistrat v Ljubljani
dne 20. januarja 1930.